

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemov mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petlitrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popusti po dogovoru.

Poslano:

Enostopna petlitrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izv. em. ni delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne uranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
boan.-herc. št. 7563. — Upravištkega telefona št. 188.

O miru.

Mirovna ponudba zmagovitih osrednjih držav je veliki dogodek, krog katerega se sučejo razprave v ogrskem in nemškem parlamentu ter v celokupnem svetovnem časopisju. Ponudba miru je prišla ravno o pravem času: Rumunija, naš najnovejši sovražnik, je premagana, in Božič, praznik miru, je pred vratmi.

Noben razsoden človek, ki zasleduje dogodke in pozna naš položaj na bojiščih in v zaledju, ne bo mislil, da izvira naša mirovna ponudba iz slabosti. To sta jasno in odločno poudarila v svojih govorih tudi ogrski ministrski predsednik grof Tisza in nemški državni kancler Bethmann-Hollweg. Osrednji velesili stojita danes pred vsem svetom kot zmagovalki in če nam naši mnogoštevilni in mogočni sovražniki do danes niso mogli iztrgati palme zmage, nam je pač tudi v prihodnje ne bodo. Glede tega smemo biti popolnoma mirni. Če sta torej osrednji velesili ponudili mir, sta storili to zgolj zato, da se ustavi nadaljnje prelivanje krvi.

Nemški državni kancler je v svojem govoru kratko podal načrt naših sovražnikov, ki so ga nameravali letošnje poletje izvesti s svojo istočasno mogočno ofenzivo na vzhodu in zapadu. Nemško armado so hoteli prikleniti na zapad in jo če mogoče zdrobiti. Ravno tako naj bi se zgodilo z armadami na severovzhodu. Med tem naj bi ležala Rumunija na preži in ob ugodnem trenutku udrla v nezavarovano Sedmograško, nato pa skupaj z Rusi osvojila Bolgarijo in Carigrad. Vsi vemo, kako nemilo se je izjalovil sovražnikom ta načrt. Žrtvovali so neizmerne množice ljudi in materiala, a dosegli manj kot nič. Rumunijo pa je zadela naravnost usoda Srbije. Ko so države četverozveze podale take dokaze svoje vojaške sile, je njihovo mirovno ponudbo presojati pač bolj s stališča človečnosti nego političnih koristi.

Pri nas kakor na Nemškem dobro vemo, da morejo naši nasprotniki mirovno ponudbo sprejeti ali jo pa tudi odbiti. To naglašata tudi armadni povelji našega in nemškega cesarja. Cesar Karel govori o svojem prizadevanju, da vrne mir svojim narodom, ki v tem težkem času tako močito vztrajajo. Obenem pa zagotavlja svoje čete, da so že ustvarile položaj, spriču katerega je naša končna zmaga popolnoma nedvomna. Tako se bodo borile tudi v bodoče, dokler mir ne bo sklenjen ali dokler sovražnik ne bo odločilno poražen. Podobno se glasi tudi povelje nemškega cesarja.

Nemški kancler je v svojem govoru izrečno povedal, da je plen, ki so ga dobili

zavezniki v premagani Rumuniji, osrednji-ma državama še prav posebno omogočil, da lahko vstrajata tudi v gospodarskem oziru. Zanašajoč se torej na svojo vojaško in gospodarsko moč je Nemčija s svojimi zavezniki pripravljena nadaljevati boj do skrajnosti, pripravljena pa tudi začeti mirovna pogajanja in podati predloge, ki bi morali zavarovati čast, obstanek in svobodni razvoj narodov četverozveznih držav. Kancler pa je tudi izrečno poudaril, da je mogoče, da nasprotniki mirovno ponudbo odklonijo, toda potem pade nanje odgovornost pred človeštvom in zgodovino. Vse stranke v parlamentu so odobravale kanclerjeve besede.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je v svojem govoru podal razvoj zunanje politike Avstro-Ogrske in Nemčije od leta 1870. dalje. Govoril je o postanku »zveze treh cesarjev« med Avstro-Ogrsko, Nemčijo in Rusijo. Rusija je izstopila začasa berlinskega kongresa. Nato je govoril o postanku nemško-avstrijske zveze, kateri je z zavratno hinavščino pristopila tudi Italija. Cilj in temeljna misel vseh teh zvez je bil evropski mir. Avstro-Ogrska se je odnekad držala mirovne politike v najpopolnejšem zmislu besede. Mirovne namere naših sedanjih sovražnikov so se izprevrgele šele z ustanovitvijo rusko-francoske zveze, kateri je pristopila tudi Anglija. S tem je priklopila napetost do vrhunca in se razdvižala končno v sedanjo svetovno vojno. Grof Tisza je poudaril, da je Avstrija sedaj ravnotako miroljubna, kakor je bila ob začetku vojne in po padcu Srbije. Kar Avstro-Ogrska pričakuje in mora pričakovati od bodočega miru, ni nič drugega, nego da zavaruje svoj obstanek proti novim napadom svojih sovražnikov.

Tissov govor je napravil na vse stranke globok vtis. Značilno pa je, da so ga voditelji posameznih strank tolmačili vsak po svoje. Tako se je izjavil grof Albert Appony, da je upati, da konkretna vsebina mirovne ponudbe ne bo ničesar izpustila, kar snada k brambnim ciljem naše monarhije. Grof Julij Andrássy je naglasil, da je mirovni korak v prvi vrsti pripisati individualnosti novega cesarja in da se je sedaj pred vsem svetom pokazalo, da je mogoče skleniti pošten mir. Grof Mihael Karoly je izvajal iz Tiszovega govora, da nimamo osvojevalnih namenov. V tem znamenju je mir mogoč. Poslanec Štefan Rakowski je slavil cesarja in kralja kot mirovnega kneza.

Tudi na Nemškem parlamentarne stranke glede vojnih ciljev oziroma mirovnih pogojev niso edine. Socialni demokrate zastopajo uradno stališče, da se v tej vojni ne sme stremeti za osvojevanjem. Vendar pa je mnogo socialistov in tudi sociali-

stičnih držav. poslancev, ki so zavrgli to stališče. Vsenemško društvo, ki zastopa mnenje nemških konservativcev in narodnih liberalcev, zahteva, da naj se priklopita nemški državi Poljsko in Litvansko ter baltiške pokrajine. Na zapadu zahtevajo vsenemci celo Belgijo in vse francoske pokrajine do Somme ter črto ob Mozji od Verduna do Belforta. Vse srednje in velike posetnike na Belgijskem je treba na račun Francije razlastiti. To sta obe najskrajnejši struji. Sredi med njima je centrum, ki zahteva enakomerno zavarovanje na zapadu in vzhodu; Belgija mora ostati v vojaškem, političnem in gospodarskem oziru v nemških rokah. Podobno stališče zavzemajo svobodnomiselni politiki. Kar se tiče Rusije, je večina nemških strank za to, da Poljska ne sme nikdar več postati ruska, Srbija se ne sme upostaviti in Carigrad z morskimi ožinami ne sme nikdar postati ruski.

Tako razpravljajo o miru na Ogrskem in Nemškem.

Avstrijska nola o miru sv. očetu.

Dunaj (Kor. ur.) Dne 12. t. m. apostolskemu nunciju monsignoru Valfré di Bonzo izročena, v francoščini sestavljena nota c. in kr. zunanjega ministrstva slove v prevodu:

V svoji očetovski skrbi, ki obsega celo človeštvo, se sv. oče, ki ga globoko žalosti krvavi igrokaz, katerega pozorišče tvori Evropa že nad dve leti, ni zadovoljil le s tem, da je lajšal trpljenje neštevilnih žrtev. Vsako priliko je porabil, da je dal izraziti željo in upanje, naj bi se že približali tisti trenutek, v katerem bi vojskujoče se velesile končale morilne boje, ki groze, da raznaradijo Evropo.

Splošno znani velikodušni nazori Njegovе Svetosti so povzročili, da c. in kr. vlada in vlade njenih zaveznikov obveščajo sveto stolico o koraku, ki so ga Avstrija, Nemčija, Bolgarija in Turčija danes podvzele s smotrom, da zopet vrnejo svetu mir, pri tistih nevtralnih državah, ki so prevzele varstvo njih državljanov v sovražnih državah.

Štiri zvezne velesile, ki jih v nastalem sporu ne vodi pohlep po deželah in ki niso zasledovale drugega smotra, kakor da branijo svoj obstoj in svoj narodni razvoj, dejansko sodijo, da je prišla vojska do take točke, ko morejo združeni napor njih sovražnikov zlo, na katerem trpi človeštvo, le poslabšati, a po naši sodbi ne morejo zabraniti, da bi si zvezne velesile ne ustvarile za bodočnost takih jamstev, za katere morajo biti hvaležne uspehom svojih hrabrih armad.

Prevevane po želji, da ne prevzemajo odgovornosti za nadaljevanje vojske, ker lahko vsled vojaškega položaja mirno in zaupljivo gledajo v bodočnost in odločne, da prispevajo, kar je v njih moči, da se ustavi od zdaj nepotrebno prelivanje krvi, so štiri zvezne velesile ponudile svojim sovražnikom, naj se prično pogajanja, pri katerih bi prišle s svojimi mirovnimi pogoji. Upajo, da se bo pri presoji teh predlogov upošteval položaj, kakršnega so ustvarile vojaške operacije in da bo tako njih ponudba primerna, da se bo na njenem temelju lahko sklenil mir.

Prepričani, da bo ta namen v srcu sv. očeta — ki bo v vzvišenosti svojih čustev znal ceniti razloge — našel simpatičen odmev, bi bila c. in kr. vlada apostolski stolici dolžna globoko hvaležnost, če bi to iniciativo in s tem miroljubno delo podpiral z mogočnostjo svoje visoke avtoritete.

Ko Vašo ekscelenco naprošam, da o tem obvestite sv. očeta, porabljam to priliko, da ponovim Vam, monsignor, zagotovilo mojega najpopolnejšega spoštovanja.

Tržaška pisma.

VI.

21. novembra.

Kakor bi zajokale ulice je šla burja skozi nje, kakor bi ne mogla in ne hotela verovati v dogodek — smrt velikega cesarja, očeta narodov, je trgala črne zastave, ki so vihrale na poslopjih, z nad vrat, z oken. Vse je bilo v črnem, kakor v pravičnem mestu, ki da zmagajo-smrti najdražje žrtev.

Zvonovi so se oglasili. Tam gori od sv. Justa so mogočno zapeli in potem od cerkve do cerkve po mestu: eden od drugega so se prelivali v veličasten zadnji pozdrav cesarju, ki jih je tolikokrat poslušal v Trstu ob naši sinji Adriji.

Zvonovi!

Srečno uho, ki vas posluša dan za dnem: edini glas miru ste. Poslušali smo vas in ob vsej žalosti se nam je zazdelo, da Adria vse drugače valovi, da je ozračje vse bolj veselo, da je še zimsko solnce dobilo pomladno moč življenja.

Zvonovi, kedaj zapojete spet ubran pozdrav novemu življenju, življenju božičnega miru, blagoslovljenega za vse čase?

Srečne roke, ki vas zazibajo, srečna ušesa, ki vas doslišajo!

1. decembra.

Po črni maši sem hodil po molu S. Carlo in mislil na Ketteja, kateremu je tu

LISTEK.

Odlomki iz dnevnika.

Poštena žena.

Prvi dan, ko sem prišel v Z., sem zašel v eno boljših gostiln tam v predmestju, skozi katero vodi široka cesta do Save. V prvi sobi je sedelo nekaj delavcev in vojakov, druga pa je bila prazna. Ta druga, dolga in ozka soba, je imela visoko okno na ulico, mimo katerega so hoteli ljudje domov k obedu. Vsedel sem se k mizi, ki je stala na drugem koncu pri zidu, nasproti oni pri oknu. Na tej mizi je stal krožnik, na njem jedilno orodje in servijeta; znamenje, da je to pripravljeno za stalnega gosta.

Ker obed še ni bil gotov, sem si hotel skrajšati čas s tem, da sem vzel v roke ilustriran časopis, ki je visel na obešalnku za obleko. Vseboval je same slike iz vojske; strašne fantazije človeka, ki še ni nikdar videl strelskega jarka. Pod sliko, ki je kazala napad kavalerie na strelski jarek, je napisal hudomušnež s svinčnikom: »Wie sich der kleine Moritz den Krieg vorstellt.«

Zatopljen v to sliko sem bil komaj opazil, da je prišel v sobo mlad mož in se vsedel za mizo k oknu. Naročil si je ko-

zarec vina. Kmalu za njim je prišel v sobo star mož, ki se je vsedel k moji mizi na prostor, pred katerim je bil pripravljen krožnik. Ta stari mož je bil majhen mož z dolgo, zelo redko sivo brado, ki mu je pacila obraz iz pergamenta. Strašno zoperen je bil ta obraz; oči v njem so bile sicer živahne, pa zoperne, ker so ležale v dolgih, ozkih luknjah, nad katerimi so štrlele sive kocene.

Mož si je najprvo pripravil krožnik, servijeto nož in vilice. Potem je izvlekel iz žepa časopis in pričel z neko počasnostjo čitati v njem. Vse to je storil s tako počasno natančnostjo, da sem imel vtis, da bi bil zanj že dogodek, ki bi mu pokvaril kosilo, ako bi slučajno le časopis drugače razgrnil pred se, kot je storil to vsak dan, morda že mesece, leta. Kaj pa bi šele storil, če ne bi našel časopisa slučajno v desnem žepu oguljene suknje, temveč bi ga moral privleči iz levega. To bi bila katastrofa, o kateri bi sanjal celo noč.

Mož se ni prav nič zmenil, ko je prišakljajal v sobo lepa punčka in prišla za njo mlada žena. Šle ste k mizi, pri kateri je sedel tisti mladi mož, ki je bil prišel prvi za menoj. Takrat sem obrnil svojo pozornost od starca s časopisom na to družbo.

Mladi mož je naročil drugi četrt vina, žena se je vsedla za mizo; deklici pa je namignil mož, da naj gre ven. Otrok je od-

skakljajal na ulico, med možem in ženo pa se je bil pričel razgovor, od katerega nisem mogel sprva ničesar razumeti in me ni tudi zanimal, ker je bilo njiju obnašanje povsem navadno.

Med parom pri mizi ob oknu pa je postal razgovor vedno bolj živahen. Začel sem se zanimati za nju.

Mož je bil stasit človek, krepkih mišic, zagorelega obraza. Iz poznejšega razgovora sem spoznal, da je mesar, sedaj vojak na dopustu. Žena je bila precej dolga, drobna stvar. Imela je lepe lase, ampak grde oči in upadel obraz.

Mož je govoril vedno glasneje, pa tako, da sem imel vtis, da je vse to, kar je govoril, kot igralec na odru, prej dobro preštudiral. Celotna mimika njegovega obraza je kazala na to. Enkrat so mu zabliščale oči v divjem srdu, potem zopet je sijala iz njih nenavadna milina. Besede pa so mu bile kot udarci na kovalo. Mnogokrat je rabil besede »poštena žena«, toda vsikdar z drugačno modulacijo glasu. Enkrat kot grom, drugič kot sik kače, pa zopet kot jecljanje otroka.

Sprva je bilo opaziti, da se žena upira udarcem besedi in zbudljajem moža. To je delala z neko aroganco sprijenih žen. Tudi sameobsodbo svoje krivde je hotela omiliti z vedno se ponavljajočimi: »Bila sem reumna in zapeljana.«

Natarkarica je prinesla meni in starcu

s časopisom juho. Mož ob moji desni je jedel tako svečano, da me je delal nervoznega. Zopet mi je prišla misel: Kaj bi bilo, če bi se mož zmotil in bi kosček kruha, ki ga je jomil v juho, nadrobil namesu na šest, pa na sedem koscev. Kakšen dogodek bi bil to zanj!

Žena pri mizi ob oknu je jokala. Neženirano, čeprav je sedela tako, da je gledala na ulico, po kateri so hoteli ljudje od dela domov. Mož pa je na ročici tretji četrt vina in potegnil iz žepa majhen zapisnik, kakorsnega nosijo sedaj navadno vojaki.

»Da ne boš tajila, ti dokažem tu na tančno, koliko denarja si mu poslala potem, ko je šel k vojakom.« Mož je pričel natančno naštevati zneske po 20, 40 in 50 kron. Imel je pri vsakem zabeležben dan in mesec pošiljave. Žena je pričela vedno bolj ihteti. To so bili udarci zanj, huji od vseh drugih moževih besedi.

»In, ko je bil prišel na dopust, si bila z njim tu in tam, ta in ta dan.« Zopet je navedel natančen čas in kraje.

»Bila si z njim tudi v gosteh pri M., kamor si poslala že prej dve raci, kateri ste speki in se gostili pri obilnem vinu.«

Žena je ihtela vedno bolj. Med ihtenjem je samo enkrat spregovorila: »Za sem ti rekla, Štefan, da sem bila reumna in zapeljana.«

»Jaz pa sem mnogokrat stradal tam zunaj in mnogo trpel, ko sem dobival po-

baje izmaknil nekdo cel zvezek pesmi, kakor mi je pripovedoval par dni preje njegov prijatelj dr. Š., ki je živel z njim v veliki kasarni.

Ali oni uzmivši se živi? Če, potem naj bo vsaj zdaj toliko moža, ko gotovo ve kaj nam je Kette, da rokopisni zvezek vrne. Diskretnost mu gotovo vsakdo zagotovi!

Na Ketteja sem mislil in njegovo »Adrijo« in cikel »Na molu S. Carlo«.

Takrat —

Šipe so zažvenketale, v ozračju je zabobnelo, kakor še nikdar. Prepričan sem bil, da je kje blizu eksplodirala bomba. Toda odkod? Popotanja v zraku ni bilo.

Čez par trenutkov smo vedeli vsi, kaj in kako. Tam daleč za Nabrežino se je dvigal ogromen stebel dima, ki se je razvil v pošasten oblak. Četrto ure sem ga gledal in še ni izginil v modrem ozračju.

Kaj je bilo?

Uradno poročilo Vam je že povedalo: sovražno municijsko skladišče je šlo tam nekje blizu Tržiča v zrak. Da bi se to le večkrat ponovilo!

3. decembra.

Včeraj je bil v žalosti dan veselja. Po šolah so se obdržavali govori in slavnosti ob nastopu vlade Nj. Veličanstva cesarja Karla I.

Tržaški Slovenci so se z iskreno ljubeznijo in vdanostjo poklonili Nj. Veličanstvu s posebno deputacijo pri namestniku, ki je obstojala iz zastopstva vseh mnogostevilnih društev. V deputaciji je bilo tudi pet Slovencev iz okolice v narodni noši. Čudovita je ta noša. Žal, da polagoma izginja. Dekleta so vzbudila občo pozornost in občudovanje ne samo v mestu, ampak tudi v namestništvu, kjer je delj časa govorila z njimi slovensko namestnikova soproga baronica Fries-Skene.

Slovenci smo ob Adriji jeklena straža avstrijske misli in odlikovanje, ki ga je dal cesar Karel I. ljubljanskemu polku — je odlikovanje celega našega naroda pred vsem svetom in visoko zadoščenje za vse žalitve, ki smo jih morali zadnje čase pretrpeti od izvestne strani!

V nupanju in trdni veri, da zasije pod vlado Nj. Veličanstva celi Primorski kakor je bila solnce nemotene enakopravnosti, gledamo proti cesarskemu Dunaju!

Slovenski begunski otroci na Dunaju.

(Izvirno poročilo »Slovenec« z Dunaja.)

Dunaj, 9. dec. 1916.

Ker si Ti, dragi »Slovenec«, v sedanjih težkih dneh edina in najkrepkejša vez, ki veže razkropljene goriške begunce z bojiščem in begunskim taboriščem — da se kljub razkropljenosti čutimo kot celota, ki zaupno in junaško stoji, čeravno je vihar vse razdjal — dovoli, da pošljem potem Tebe očetom vojakom in starišem beguncem poročilo o njihovih otrocih, ki so našli na Dunaju v otroškem zavetišču »Marija Pomagaj« svoj novi dom.

Da ste Vi, dragi stariši, v skrbeh za svoje male, nam dokazuje Vaše marljivo dopisovanje in ker je otroška roka preslabotna, da bi Vas zamogla dovolj jasno seznaniti z novim domom, v katerem so našli pred bojnim viharjem varno zavetje, prejmite sledeče poročilo, ki Vam bodi povod

novih hvaležnosti napram Onemu, ki ne pusti niti vrabčeka brez toplega gnezda.

Skupno število vseh otrok znaša 71. Od teh je 58 slovenske, 13 hrvatske narodnosti, in sicer 47 dečkov in 24 deklic. Šolo obiskujejo vsi, razen 8 malih otročičev, kateri še nimajo predpisane starosti. Ob vstopu v zavetišče iznenadi obiskovalca izvanredna snaga, ki se kaže na otrocih in stanovanju samem. Vzorna kuhinja, prostorna obednica in nepregledna spalnica z snežnobelimi vsak dan preoblečenimi posteljami napravi na vsakogar najprijetnejši vtis. Enako tudi moderno opremljeno kopališče in prostor za umivanje. Hrana je zdrava in zadostna. Deli se petkrat na dan. Otroci, ki dojdejo zanemarjeni in oslabei, se v najkrajšem času okrepe. Bodite torej, dragi stariši, brez skrbi za svoje male. Tudi v verskem in narodnem oziru uživamo popolno svobodo. Vsako jutro hiti mala četica k sveti maši in sv. obhajilu in moli za skorajšnje vrnitev v nepozabno domovino. Šola se bo tudi v najkrajšem času v toliko izpopolnila, da bo možen redni pouk in bodo sporočila imela pravico javnosti. Ker je poslopje brez vrta, gredo otroci vsak dan na izprehod po mestu, ki jim nudi vedno kaj novega. Kmalu ne bo kotička, katerega ne bi poznali naši mali radovedneži. — Dokaj veselih dni je videlo naše zavetišče. Med najlepše smemo prištevati obisk prevzvišenega goriškega knez nadškofa, ki je bil že trikrat med nami in je po vzgledu nebeškega mladinskega očeta ljubeče kramljal z otroci in našel za vsakega prijazno, tolažilno in bodrilno besedo. Ko je ob slovesu premilega nadpastirja pokleknila mladina, da prejme na tujih tleh njegov blagoslov, nam je postalo oko rosnost. Dal Bog, da bi nas zamogla v najkrajšem času blagoslovljati njegova roka na presrečnih domačih tleh! — Drugi preplep dan je bil Miklavžev večer, ki je jasno pokazal, kako vilo uspeva vsestranski razvoj zavetišča, za kar gre v prvi vrsti najodličnejša pohvala občinskemu svetniku g. dr. Schwarz-Hillerju. Javno in hvaležno moramo priznati, da nam je dosedaj še vedno izpolnil sleherni željo, katero je pred g. dr. Knava predložil v dobrobit zavoda in Miklavžev večer s pravilčno lepo opremo in bogatimi darili je bila najlepša manifestacija ljubezni, katero goji do naših otrok predsednik osrednjega odbora za begunce, g. obč. svetnik dr. Schwarz-Hiller, in voditeljica zavoda mil. g. M. Rübner, soproga okr. svetnika g. dr. Rübnerja. — V praznično ozračje jedilni dvorani so se zbrali otroci in povabljeni gostje, ki so bili večinoma člani osrednjega odbora za begunce. V vznešenem pozdravnem nagovoru je pred g. dr. Knava izrazil navzočim gostom najgloblje zahvalno priznanje za nepristransko poštrevanost, s katero oskrbuje osrednji odbor naše otroško zavetišče ter si tako naklanja hvaležnost vsega slovenskega naroda. Navdušeno so ob koncu govora zaklicali otroci trikratni živio. Dvorana je zažarela v rdečem soju in skrivnostno so se približali angeli in sv. Miklavž s parkeljnom. Nastopil je trenutek za mladino najbolj mičen. Miklavž donaha hudo preizkušnim malim beguncem nebeške pozdrave — hvali pridne — graja poredne in obdaruje vseh brez izjeme, parkelj pa grozi hudobnim z verigami in jim deli skeleče šibe. Ljubka prireditev je bila zaključena s cesarsko pesmijo. Pri večerji so dobili otroci približek, nato so šli spat — a spanja ni bilo. Kakor blažen odmev ne-

popisne otroške radosti je pritaženo zvenela izpod odej godba na orgljice in glasovirje, trobentanje in bobnanje pozno v noč, vse tako pritaženo srečno, da jim nismo hoteli kaliti nedolžnega veselja. In ko so se že davno zatislila utrjena očesca, je še držala roka sabljico, trobento, punico, žogico itd.

Najprejmejo torej velespoštovani člani osrednjega odbora za begunce, zlasti g. predsednik obč. svetnik dr. Schwarz-Hiller in voditeljica zavetišča mil. gospa M. Rübnerjeva v imenu vseh slovenskih starišev tem potom ponovni izraz najodkritosrenejše hvaležnosti. Bog plačaj!

Vi pa, dragi stariši in znanci naših malih, prejmite nebroj pozdravov, katere Vam pošilja bojni otroški Betlehem — Zavetišče Marija Pomagaj!

Novice iz Brucke ob Lipli.

Slovenski begunci ob mrtvaškem odru Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. V imenu vseh v tukajšnjem taborišču nastanih slovenskih beguncev je dne 28. novembra t. l. c. kr. uprava taborišča na svoje stroške poslala na Dunaj iz 20 beguncev sestoječo deputacijo, da ista v imenu vseh tukajšnjih Slovencev izroči umrlemu blagemu vladarju svoj zadnji pozdrav. Ta deputacija je bila sestavljena iz mož in žen, deklet in mladeničev ter šolske mladine in je stala pod vodstvom pred. gospoda dekana Ant. Berlot, ki je na Dunaju na mero danem mestu dosegel, da je naša deputacija dobila prednost med prvimi stopiti v žalno cerkev, da je tako prehitela ogromno množico Dunajčanov in drugih tučev, ki so že od ranega jutra čakali na priliko, da stopijo pred mrtvaški oder svojega vladarja. Tu so naši begunci položili pred prestol Najvišjega iskrene prošnje in v imenu našega taborišča opravili pred truplom svojega umrlega cesarja pobožno molitev za večni blagor preblage duše Njeg. Veličanstva.

Maša zadušnica po umrlem Veličanstvu cesarju Francu Jožefu I. Tudi v našem taborišču smo imeli za dušo našega umrlega vladarja cesarja Franca Jožefa I. svečani rekvjem s peto mašo zadušnico, katero je ob asistenci tukajšnjih pred. gg. duhovnikov pel pred. g. dekan Anton Berlot. Te naše zadušnice so se udeležili vsi gospodje c. kr. uprave z gospodom predstojnikom c. kr. okrajnim komisarjem Evg. Zupančičem na čelu. Šolska mladina, obiskovalke obrtne in gospodinske šole, so prišle pod vodstvom svojega učiteljskega, da dajo na ta način izraza svoji globoki žalosti ob tem bridkem dogodku. Med mašo so pod vodstvom pred. g. kaplana Černigoja krasno pele žalno mašo tri gospodične učiteljice. Po končani maši se je šolska mladina podala s svojim učiteljskim v šolske prostore, kjer ji je učiteljsvo v primernih besedah raztolmačilo, kolika žalost je s smrtjo sivolasega in blagega vladarja zadela celo našo domovino.

Zavetje rumunskega glavnega mesta Bukarešt smo tukajšnji begunci praznovali dne 9. t. m. z zahvalno mašo s končnim Te Deum ob priliki nastopa vlade našega vladarja Nj. Veličanstva Karla in Nj. Veličanstva cesarice Cite. Te zahvalne maše so se udeležili vsi gospodje c. kr. uprave, vsa šolska mladina z učiteljskim in polna cerkev prebivalstva našega taborišča.

Najstarejši mož v našem taborišču je umrl dne 5. decembra t. l. v tukajšnji hišalnici za stare može imenom Reja Jožef iz Vipolže pri Gorici, star 93 let. Umrli je bil po ožjem Goriškem kakor tudi po celih Brdih dobro znan. Kljub svoji visoki starosti je vedno, še pred nastankom vojske s sosedno Italijo, vsako nedeljo hodil iz Vipolže v oddaljeno Gorico peš k maši v stolno cerkev in se po končani maši takoj spet vrnil peš v Vipolže. Tudi pri nas je še do zadnjega krepko hodil po okolici našega taborišča, dokler ga ni dva tedna pred smrtjo visoka starost privezala na posteljo, kjer je previden s svetimi zakramenti dne 5. t. m. izdihnil svojo dušo. Pokopan je na tukajšnjem begunskem pokopališču. Tem potom izvršujem njegovo prošnjo, da se njegovo smrt objavi v časopisju. Njegovim sorodnikom pa, v prvi vrsti njegovi hčeri J. Podversič, ki živi kot begunka v Št. Pavlu pri Preboldu, ter vnuku dr. Reju naše iskreno sožalje. N. p. v m.!

Vreme je pri nas zelo nestalno: deževni jesenski dnevi se vrste mrzlim zimskim dnevom. Med tem, ko so v taborišču ceste in poti med barakami trdno podzidane in vsled tega skoro brezblatne, je dovozna pot, ki veže naše taborišče z mestom Bruck o. L., pravo morje blata; zato tudi nikdo rad ne zapuša v takih dnevih taborišča, razen onih, ki imajo v bližnji okolici delo. Ljudje čepa tedaj doma za svojim ognjiščem in sanjajo o svoji daljni domovini, ki leži daleč tam na jugu v krepkih dednega sovražnika. Berilo in spomini, to je v takih dneh edino razvedrilo našim ljudem. Če se pa solnce pokaže izza oblakov in obliše s svojim blagodejnim žarom naše lesene barake, pa prihite vsi iz svojih stanovaščic veseli in razposajeni ter se podajo — posebno starejši s pipkami v ustih — na osebne strani barak, med tem ko mladina v šoloprostih urah pred njimi skače in raja, nevede, da preživlja najlepše dni svoje nežne mladosti na zemlji tujca.

Smrtni slučaj v mesecih november in december t. l. v našem taborišču. Umrli so: dne 8. novembra Ivan Černic iz Št. Petra pri Gorici, rojen leta 1888; dne 11. novembra Peric Jožef iz Jamelj pri Tržiču, 79 let stara; dne 15. novembra Šuligoj Stanko, novorojenček, starši iz Avč pri Kanalu; dne 17. novembra Strgar Marija iz Rut pri Tolminu, stara 63 let; dne 4. decembra Semolič Anton iz Brestovice, roj. 1868; dne 5. decembra Reja Jožef iz Vipolže pri Gorici, star 93 let; dne 7. decembra Ferletič Andrej, novorojenček, starši iz Villa Raspe; dne 9. decembra Prezel Ana iz Bovca, stara 83 let.

„Dančar“ piše s tirolskega bojišča.

Tvojega zadnjega pisma sem bil res bolj vesel kot še tako izvrstne menaže. Ne čudi se! Menaja je skoroda pri nas že izključno merilo vseh telesnih in idealnih stvari. Molčal si dolgo, a v pravem razpoloženju si mi potem zopet napisal pismo, ki mi je razvedrilo danes še posebno potrtega duha. Misli si: v najvišjih tirolskih gorah, precej nad 2000 m, tretji dan že najhujši snežni metej in vihar, počitka ne ponoči ne podnevi, da se vsaj sproti izkopljemo toliko iz nega, da moremo dihati. Moj »Understand« je za 15 stisnjenih ljudi. Celo noč stojita dva moža pred vrati in komaj moreta sproti odmetavati toliko snega, da se dajo vrata vsaj za silo odprelmo toliko iz snega, da moremo dihati. Štiri metre, potov nič, ker več, kar pred odmeče, nasuje takoj metej. In ljudstvo! Si lahko predstavljajš, kakšno v teh razmerah. Nikdar si niti od daleč nisem predstavljal, da človek še toliko more prenesti. A gre, dasi — z žrtvami.

Primorske novice.

Begunci iz Kronberga, kateri mi niso še naznanili svojih novih bivališč, naj mi pošljejo prei ko mogoče svoje naslove, da jim pošljem knjige družbe sv. Mohorja, katere so mi sedaj došle. Prosim tudi vse begunce, naj mi naznanijo naslove vseh mož in fantov-vojakov, da jim bom pisal za božične praznike. Naslove naših fantov in mož-vojakov sem namreč pri begu iz Kronberga vse izgubil. Kdor se želi vpisati v družbo sv. Mohorja za prihodnje leto, naj mi pošlje 2 kroni. Ravno tako naj mi pošljejo po 2 K naročniki »Bogoljuba« za leto 1917. Pozdrav vsem beguncem! Vinko Vodopivec, vikar, Čerčnica pri Rakeku, Notranjsko.

Smrtna kosa. Umrli je v begunskem taboru v Wagni pri Lipnici g. Ivan Kanceler, posestnik in trgovec v Solkanu pri Gorici. — Padel je na rumunskem bojišču g. Adalbert Ivančič, doma iz Deskel na Goriškem. — Umrli je v Pulju Marija Stenpančič.

Iz srbskega ujetništva v Italiji. Znano je, da se nahaja komenski rojak g. podpolkovnik Friderik Kovačič (»Ivanova«) v srbskem ujetništvu v Italiji. Svoječasno je bil v Srbiji ranjen v boju proti Srbom in je tako prišel v ujetništvo. — Srbi so ga spravili

ročila o tebi. Mi tam zunnj se borimo za domovino, take žene, kot si ti, pa nam razdirate domove! — Tovariši so pil: in peli, ko smo se vozili na dopust, jaz pa sem mislil in jokal. Da, jokal sem, ko sem se vozil domov. Razumeš, ti poštna žena!

Imel sem občutek, da je doseglo dejanje vrhunec. Zdaj bo začelo dejanje padati in misel mi je prišla, da bo konec drame prav navaden. Mesto četrtega kozarca vina bo naročil mož cel liter; pustil bo tudi ženi prinesiti kozarec in pričela se bo sprava. Ta občutek sem imel, ker so postale njegove besede mehke in je pričelo govoriti srce.

Ozrl sem se na starca pri moji mizi. On ni nič videl, nič slišal. V rokah je držal nož in vilice in gledal na kosček mesa, ki je ležal pred njim na krožniku. Potem je pričel rezati meso. Zopet mi je prišla misel: Kaj če bi se zmočil in narezal mesto šest samo pet kosčkov.

»Človek, ali ne čuješ? Tam govori mož, da je mislil in jokal, ko so drugi pili in peli.« Hotel bi mu reči to, da bi ga zmotil. —

Tam pri drugi mizi se je zopet pričelo. Žena je instinktivno slutila, da se prične zdaj zanjo vloga. Napravila pa je uporabno, dramatično-tehnično napako. Besede moža so ji postale menda naenkrat premehke, zato se je zašutela v moči in pričela je blažiti svoj greh in zagovarjati onega, ki je bil kriv.

»Stefan, veruj, da ni bilo vse tako, kot so ti napovedali in napisali drugi. Mnogo sovražnic imam. — Kar pa je bilo, obžalujeva oba; tudi njemu je hudo in — pomisli, tudi on ti je storil že mnogo dobrega.« —

Mož je naročil peti kozarec vina. S pestjo je udaril s tako silo b mizo, da se je zganil celo stolec pri moji mizi in nevoljno pogledal tja.

»Meni je storil kaj dobrega, meni! To govoriš ti, poštna žena; ti, ki si ne hotela spraviti v grob. V grob sta me hotela spraviti ona v grob. — Meni je storil kaj dobrega! Kaj potrebujem jaz od nje, kaj potrebujem jaz od ljudi! Sem li koga okradel, sem li goljufal, krivo pričal, ubiljal. — Njemu je žal, da žal, ker ne dobiva več denarja od tebe in ga ne bo več dobival; ti poštna žena, prešestnica, ga zagovarjaš, ti, ti...«

»Stefan!«

Zgodilo se je — ker je mož jokal in mislil, ko so drugi pili in peli.

Krvav curek je pobarval beli prt na mizi in kri je poskropila steklo na oknu, kot bi ga poskropil pleskar z rdečo barvo. Nekaj te krvi je padlo tudi v kozarec na mizo, kjer se je pomešala z vinom.

Morda mož tega ni bil opazil. Prijel je za kozarec in spil njega vsebino, potem pa hitel ven. Nihče izmed ljudi, ki so prihiteli v sobo na krik žene, ga ni zadržal...

Starec ob moji mizi ni ne zakričal in tudi nož mu ni padel iz rok. Nepremično je obsedel pri mizi; roka, v kateri je držal nož, se mu je dvignila, pergamentni obraz se mu je spačil v mrliško grozo; edino življenje na tem obrazu — oči — so pa stale take, kot so oči mrtve ribe...

Tisto noč nisem prav nič sanjal o tem. Ko pa sem ob treh zjutraj odprl oči, sem videl sedeti pri mizi sredi sobe tistega starca. Tak je bil, kot opoldne v tistem trenutku. V desnici je držal nož, usta so

mu bila spačena; oči v ozkih, dolgih jamah pa mrtve. Te strašne, mrtve oči!

Ker nisem mogel spati, sem mislil na te, Ivo Pregelj tam v Kranju. Na te, ki živiš po teoriji, misliš po teoriji, pišeš povesti po teoriji in delaš verze — po teoriji.

Kaj misliš: bi se dala napisati drama o mozu, ki je jokal in mislil, ko so drugi pili in peli? Jaz mislim, da se ne izplača, ker je motiv prenavaden in se sedanje dni prepogosto ponavlja. P.

Sinu ujetniku.

(Odgovor matere sinu ujetniku.)

O, Ivan, Ti otrok moj zlati, kak hrepeni po Tebi mati, le kdaj nam pride tisti čas, ko zopet združi srečne nas?

Pretekli sta že leti dve, kar zadnjič videla sva se in vsaki dan po tem, ki mine, mi vzbuja žalostne spomine.

V deželi daljni si ujetnik kot tisoč drugih mučnik. O, kdaj se spolnijo Ti želje, kdaj pride združenja veselje?

O, Ivan, Ti otrok moj zlati, kak moli za Te, Tvoja mati, da kmalu pride tisti čas, ko prišel boš v domačo vas.

Jožefa Vadjal, Zagorje na Krasu.

v Niš in od tam kasneje v Italijo in sicer v Muro Lucano, v provinciji Potenza, na otoku Asinara. — Tam se nahaja več avstrijskih vojakov in med njimi tudi komenski učitelj Adam Sardoč. — G. podpolkovnik Kovačič se je že večkrat oglašil iz ujetništva, dopisujoč g. Antonu Lebanu, šolskemu ravnatelju v pok. v Komnu na Krasu. Večina teh poročil je bilo objavljenih v tržaškem listu »Edinost«. S temi poročili je prišel g. podpolkovnik v stik s svojimi prijatelji in znanci ter se je zopet oživilo staro prijateljstvo. — Te dni je g. podpolkovnik zopet pisal g. Ant. Lebanu ter pravi med drugim: »Srčna hvala za Vaše ljube dopisnice in za poročila. Žal, da je odgovarjati težko, ker rabi pismo ali dopisnica do Vas 4 do 6 tednov in baš toliko časa nazaj. Nam se tukaj prav dobro godi, časi izlakotjenja (»Aushungern«) in črevesnih šibkosti (»Gedärmeschwäche«) so popolnoma minili in pozabljeni in mi se tukaj dobro ohranimo. (»Wir erholen uns prächtig.«) Kako rad bi Vam, g. ravnatelj, pisal o svojih doživljajih in utisih v Nišu, a žal, to se ne sme zgoditi; po vojni Vam izročim svojo dnevno knjigo, kojo boste lahko porabili za mnoge podlistke v časopisih. — Veseli me slišati, da se Vam vkljub vojne hrane (Kriegskost) še dobro godi — in da doprinašate težke in hude vojne čase potrpežljivo radevolje. Bog Vas čuvaj tudi od zgoraj! Sprejmite moje srčne pozdrave! P. S. Vam še omenim, da tukaj pijemo ognjena južna vina po 1.20 L liter.« Toliko prijateljem in znancem g. podpolkovnika na znanje in morebitno dopisovanje. — Poročilo je bilo oddano 10. oktobra 1916 in je došlo našljencu v roke 30. novembra t. l. Rabilo je tedaj do cilja 50 dni.

Odlični begunci umrli. Preteklo sredo je v Opatiji zatisnil oči kraj morja cesarski svetnik g. Ferdinand Coffou (tako se je podpisaval kakor nekdanji semeniški vodja — namesto Kofol), vitez Franc Jožefovega reda in višji poštni oskrbnik v Trstu v pok. Porodil se je v Volčah, v daleč na okoli znani županovi hiši Lomjanovi. Prišel je v goriske šole ter vse zdelal z odliko. Sošolci so mu bili: nepozabljeni knez in nadškof Alojzij Zorn, kanonik Košuta, odvetnik Abram in drugi. Po dokončani politični stopil je k pošti. Celih 25 let je služboval v Dalmaciji, kjer se je tudi poročil z Dalmatinko po imenu Malešević. Potem je bil prestavljen v Trst, kjer je stopil v pokoj s častno medaljo za 40letno zvesto službovanje. Dobil je še druge pohvale. Potem se je preselil v Gorico, kjer mu je umrla pridna žena in, edino ostali 20letni sin. Tudi sošolci so mu umrli eden za drugim, tako da je ostal sam. Pogostoma ga je bilo videti pohajati z velec. baronom Winklerjem. Ali tudi ta ga je zapustil. Vedno se je zanimal za dom, za kateri je tudi potrošil večino svojih zaslužkov. Hudo mu je bilo, ko so razdejali Lahi Volče in okolice. Slednjič je moral bežati. Do zadnjega je pisal raztresenim sorodnikom — in te dni je kar nepričakovano po kratki bolezni lepo previden mirno v Gospodu zaspal, star čez 84 let. N. p. v m.!

Smrt begunca. V ljubljanski deželni bolnišnici je umrl včeraj v petek zjutraj g. France Makuc, trgovec in posestnik v Solkanu, star 73 let. Bil je dalj časa bolan ter se zdravil letos v Wörishofenu. Ko je bežal v avgustu iz Solkana, obolel je nevarno v Ajdovščini, tam mu je obolela soproga in umrla v bolnišnici v Postojni, potem je prišel v Brezovico, pret. sredo pa v bolnišnico. Njegov edini sin je enoletni prostovoljec v Rumuniji. Pokojnik je bil brat pokojnega profesorja Jan. Makuc, mož katoliškega prepričanja. Pogreb je jutri, v nedeljo, ob pol starih. N. p. v m.!

Zaposlovalnemu tečaju gorških učiteljskih v Ljubljani je blagovolil nakloniti kuratorij Mestne hranilnice ljubljanske v svrhu obdaritve ubožnih begunskih gojenčev in gojenk 300 K. Bodi mu na tem plemenitem činu izrečena presrečna zahvala. Bog plati!

Dornberžani v Vojniku pri Celju prosimo dornberško županstvo, naj v »Slovenca« naznani, kje zdaj posluje. Mnogo pozdravov g. županu Mrevljetu in vsem zastopnikom! Brikov.

Mlad primorski junak. Anton Boltar iz Solkana je dobil srebrno svetinjo za hrabro obnašanje pri zavzetju Monte Busa. Prej je že imel bronasto svetinjo. Star je komaj 19 let in je korporal.

Novo vojno kuhinjo je otvorila tržaška aprovizacijska komisija pri sv. Jakobu (v bivši gostilni Gorza, S. Giacomo in monte 22).

— **Iz ruskega ujetništva** je poslal Andrej Berce dopisnico, na kateri so podpisani sledeči Slovenci: Romul Vodopivec, Dornberg; Franc Batagel, šturje pri Ajdovščini; Jožef Krulc, Dol-Opatjeselo, Fr. Juriša, Klana; Franc Rolih, Ivan Bizjak, Idrija; Franc Pajntar, Bukovo. — Vsem domačinom pošiljajo srčne pozdrave. Delajo na polju.

— **V ruskem ujetništvu** se nahajajo po poizvedbah, doslih informacijskemu uradu v begunskem taborišču v Wagni: Andrej Silič iz Šempetra, 24 let star, v Čembarju, tubernija Pensa; Fran Škarabot iz Šempa-

sa, 23 let, v Harkovu; Fran Škarabot iz Šempasa, 24 let, v Petropavlovsku; Andrej Ražem iz Ocizle - Klanec, 32 let, v Harkovu.

Šolska kosila v Trstu. Po prizadevanju namestnika Fries-Skeneta so v Trstu uvedli šolska kosila tudi na nemških državni in slovenskih občinskih šolah v Trstu in okolici. Zaenkrat samo v omejenem številu, a poseben odbor dela na to, da bi dobivali vsi potrebni šolski otroci v šoli kosilo, oziroma zajutrek. Sedaj so razmere te-le: V mestnih šolah je 13.605 učencev, od teh je prosilo za kosilo 7113 otrok, dobiva ga doslej 1913 otrok; v okoliških šolah (Barkovlje, Sv. Ivan, Rojan, Škedenj in zgornja okolica) je 5825 otrok, od teh je prosilo za kosilo 3214, dobiva ga 787. Vsega je torej v tržaških občinskih šolah 19.430 otrok, med temi 10.327 revnih, katerim bi bilo preskrbeti brezplačno kosilo. K temu treba prišteti še otroke na nemških državnih in slovenskih zasebnih šolah. Odbor za šolska kosila se sedaj dogovarja z merodajnimi činitelji, kako urediti vprašanje stroškov in organizacije za upeljavo splošnih šolskih kosil za vse revne šolske otroke. Glavno besedo bo vse-kakor imela aprovizacijska komisija, ki bo preskrbovala potrebna živila in prevzela na svoje rame najbrže tudi del stroškov; ostalo bi dali mestna občina in država. Nekaj malega bodo prispevali tudi manj revni starši.

Dornberške občane opozarjamo na današnji razglas županstva Dornberškega, ki popravlja tozadevni prejšnji razglas v št. 283. našega lista.

Zaplemba premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče proti dr. Karlu Artico, roj. l. 1885. v Trstu, odvetniškemu kandidatu, rezervnemu kadetu 97. pp., ker je osumljen veleizdaje.

Če kdo potrebuje v poljedelstvu in živinoreji izvežbanega kmeta, naj se obrne na naslov: Josip Brumat, begunski tabor Wagna pri Lipnici na Štajerskem, baraka št. 38.

Iz Trsta.

Trst, 8. XII. 1916.

Burja in dež, dež in burja se menjata neprestano že par dni. December uveljavlja svojo moč, zima hoče tudi tu ob morju pokazati nekoliko svoje veljave. Dobičkanosni popoldnevi za kavararje, a nič kaj prijetni za goste, ki se morajo pred vlažnim mrazom zatekati v kavarne in posedati ob slabi kavi dolge popoldanske ure. O nekdanjem kavarnarskem življenju ni več govora, v teh časih pomanjkanja tobaka ni nikjer pravega razpoloženja. Nekadilci so lahko veseli, da jim ni treba vdihavati z dimom prenasičenega zraka, zato pa imajo kadilci tem neprijetnejše ure. Niti vsakih 14 dni enkrat ni dobiti ničesar po tobakarnah, vsako toliko časa morajo prenašati tobakarji nekaj dni prostovoljnega posta. In tedaj vam je splošno tarnanje, medsebojno prosjačenje in stikanje, če bi se še kje dobila kaka vroče zaželenja cigareta ali cigara. In marsikdo se v sveti jezi zaklinja, da bo pustil ta vražji strup, ki se je tako grozovito podražil in ki ga še za drag denar ni nikjer dobiti.

Je pač vojna, treba je še zahvaliti Boga, da smo vsaj za največjo in najsilnejšo silo preskrbljeni z najpotrebnejšim za življenje — tobak se navsezadnje že še da pogrešati!

Zadnje dni je zopet pokalo na Krasu. Lah se najbrže zopet pripravlja k novi ofenzivi, da bo zopet poskušal svojo srečo, da bi mogel priti bliže svojemu zaželenemu cilju — našemu Trstu. Najbrže pa še sam Cadorna nima več mnogo zupanja, prevečkrat je bil že natepen, da bi mogel upati na preobrat bojne sreče. Če Bog hoče, bomo imeli najbrže le tisti prav, ki smo prepričani, da Lah ne bo nikdar mogle pograbit s svojo tatinsko roko po kraljici naše avstrijske Adrije. Naj ima Cadorna še toliko stotisočev na razpolago, da jih nažene proti našim nadlovesko junaškim braniteljem, navsezadnje bo triumfiral le izborni vodstvo naše armade in junaštvo naših čet. Laški ministrski predsednik Boselli lahko še neštetokrat tolaži svoj rimski parlament z slavo-spevi na laško armado in lahko še mnogokrat ponavlja voščila h končnemu zavzetju Trsta, vsa gostobesednost laških ministrov ne bo pomagala nič, Trst ostane vedno naš.

Bomo videli, kako se bo laška ofenziva pa topot obnesla. Najbrže Cadorna v tem vremenu ne bo mogel ničesar započeti in bo morda še vesel, da iz njegovom na slabo vreme lahko odloži čas svoje zopetne blamaže. Tudi sovražni letalci bodo najbrže lahko nekaj dni lepo počivali. Tržaška burja in pa naš zračni junak Banfield jim gotovo ne dišita posebno, prva jih sploh ne bi pustila v svoje zračno območje, a drugi jim zna pa predobro posvetiti s svojo strojno puško.

Novi kurz?

Ljubljana, 16. dec. 1916.

Dr. pl. Spitzmüller išče nove može za sestavo novega kabineta. Kakor se da danes presoditi celoten položaj na podlagi izjav nemškonacionalnega časopisa, utegnemo stati res pred novim kurzom v avstrijski notranji politiki. Zdi se, da so imeli vendar oni pesimisti prav, ki so trdili, da ne leži glavni naglas nenadnega Koerberjevega odstopa v vprašanju nagodbe, ampak v vprašanju usode parlamenta. Nemškonacionalno časopisje že ne more več prikrivati svojega veselja nad Koerberjevim padcem in »novim možem«. Današnja »Tagespost« je napisala besede: »Vprašanja politične moči in državnega prava igrajo danes odločujočo vlogo. Kar je stalo dolgo le v programu nemških strank, kar se je razpravljalo le na zborovanjih kot državna potreba — vpeljava nemškega državnega jezika — stoji danes na programu avstrijskega ministrstva.« — Torej program združenih nemških strank naj bo realiziran v smislu nemških želi potom § 14.

Nastane pa sedaj vprašanje: Kaj bo z avstrijskim parlamentom? Kdor bi pričakoval v slučaju take rešitve nemških zahtev delaven parlament, normalno ustavno življenje v Avstriji, bi se bridko varal. »Tagespost« piše: »Ein starkes Österreich« — močno Avstrijo! Tudi mi želimo resnično močno Avstrijo narodov na podlagi enakopravnosti vseh narodov — toda ali bo dr. Spitzmüllerjev program na tej podlagi, kakor namiguje »Tagespost«, to dosegel — je drugo vprašanje.

Na vsak način nam morajo tudi taki in podobni glasovi ohraniti hladno kri in nas ne smejo navdajati s pesimizmom. — Treba je čakati, da se vsa stvar normalno razvije. Vsak dan ima danes v sebi nekaj novega. In kdo ve, ali niso to samo požbožne želje gotovih ljudi, ki hočejo delati razpoloženje v svojem smislu. Čakajmo in zaupajmo na razsodnost.

Na vsak način pa je treba, da je naš narod na to pripravljen in da zbere vse svoje moči za skupno delo.

Dunaj, 15. decembra. Danes krožijo v političnih krogih sledeča imena novih ministrov: Notranje zadeve Handel, uk in bogočastje baron Hussarek, železnice Forster, poljedelstvo dr. pl. Seidler ali grof Deym, trgovina Spitzmüller, javna dela Trnka, Galicija Bobrinski, justica Schenk ali Hold, deželna bramba Georgi, finance Wimmer.

Dunaj, 15. decembra. Dr. pl. Spitzmüller se je razgovarjal v večernem pogovoru z načelnikom poljskega kluba dr. Bilinskim. Popoldne pa je konferiral z Bobrinskim, ki bo, kakor vse kaže, pripadal tudi novemu kabinetu. Ali naj se rešijo državnopravna vprašanja navedbenim ali parlamentarnim putem, bo vlada stopila s poljskim klubom v dogovor. V poljskem klubu prevladuje mnenje, da se bo uredila ta zadeva v najkrajšem času, in sicer potom naredbe.

Dunaj, 15. decembra. Ministrski predsednik dr. pl. Spitzmüller nadaljuje tudi danes pogajanja za sestavo kabineta. Pogajanja so že blizu konca, toda objava lastnoročnih pisem na nove ministre se bo izvršila šele po vrnitvi cesarja.

Budimpešta, 15. decembra. (Kor. ur.) »Pester Lloyd« objavlja razgovor dunajskega dopisnika z designiranim ministrskim predsednikom dr. Spitzmüllerjem. Ministrski predsednik je podal sledeče podatke: V sedanjem trenutku, ko se vrši sestava kabineta, se ne morem izjaviti o daljnjih temeljnih načelih mojega uradovanja. Zelo me veseli, da me ogrsko časopisje, med temi tudi »Pester Lloyd«, tako iskreno pozdravlja.

Kar se tiče nagodbe z Ogrsko, sem obrazložil vodilno smer za avstrijsko stališče glede nagodbe same, kakor tudi trgovsko-političnega razmerja do Nemčije o priliki mojega vstopa v trgovsko ministstvo v decembru 1915. Obnovev nagodbe z Ogrsko je ena najvažnejših nalog. Ne-pretrgano skozi 30 let sem imel opraviti s celim kompleksom nagodbe. Čeravno smo vezani na tradicijo in močne spore, vendar ne smemo pozabiti, da je v nagodbenem elaboratu, katerega moramo smatrati že kot izgotovljenega, misel o skupnosti koristi potom skupnega bojevanja obeh držav postala močnejša. Ta moment bo imel na okrepitev gospodarskih vezi ugoden vpliv. Nagodba ni samo konstrukcija, am-

pak odgovarja resnični harmoniji interesov.

Tudi o našem razmerju do Nemčije sem govoril in lahko povem, da vztrajam tudi danes trdno na istem prejšnjem stališču. — Zelo toplo je izrazil dr. Spitzmüller svoje pričakovanje, da se bo posrečilo doseči pri ogrski vladi tak rezultat, ki bo odgovarjal skupnim koristim.

Buceu zaseden. — Sovražnik se umika tudi v Dobrudži.

Falkenhaynova armada je vzela mesto Buceu, ki je važna prehodna točka čez istoimensko reko. Naravno, da so Rumuni to mesto trdovratno branili, saj je s padcem tega mesta izginila za Rumune zadnja možnost, da bi se mogli pred Sere-tom trajno upirati. Reka Buceu je na obeh straneh mesta Buceu preokročena v smeri železniške proge, ki pelje v Romnicu-Sarat.

V zgornji dolini reke Buceu so avstrijske čete prebile več trdovratno branjenih rumunskih postojank in prodirajo sedaj po dolini navzdol.

Donavska armada zasleduje na prostoru med spodnjo Jalomito in Calmatuiulom hitro se umikajoče tri ruske divizije in njihov rumunski pribesek.

Bitka na sedmograški severovzhodni meji divja dalje. Rusi napadajo z vso silo pri Očni in pri tem ne štedijo niti z ljudmi niti z municijo. Bitka je tu dosegla višek. Zdi se pa, da so dogodki v Vlaški že pričeli odločilno vplivati na položaj na sedmograški vzhodni bojni črti.

V Dobrudži so Bolgari boj zopet oživel, zahteval je to prehod čez Donavo pri Fetesti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. dec. Uradno:

Zavezniki so neprestano preganjajoč bežeče Rumune in Ruse vzeli včeraj Buceu. Severno Buceu se sovražnik še brani. V zadnjih dveh dneh smo zopet ujeli 4000 mož. Zahodno in severozahodno Očne se besno bijejo boji dalje. Južno doline Uz smo s protinapadom Rusom zopet iztrgali višino, ki so jo bili začasno pridobili. Severno doline Zsobancs je priporil sovražnik krajni uspeh. Ruski napadi v gozdnih Karpatih so ponehali. — Pri Konkluchih južno Zborova so se ustalili avstrijski oddelki v jarkih ruskih prednjih straž na 350 metrov široko.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. dec. Veliki glavni stan.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Severno železnice Zloczow-Tarnopol so udrlle nemške čete v ruske jarke in privlele 90 ujetnikov nazaj.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Včerašnji ruski napadi na erdeljskem vzhodnem pozorišču so se večinoma ravno tako izjalovili, kot prejšnji dan. Na neki višini se je posrečilo sovražniku, da se je ustalil.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Goreče vasi v Veliki Vlaški kažejo pot, po kateri se umika Rumun. Dasi so pota neugodna, teknujejo zvezne čete, da bi se ne mogel sovražnik na ravnini dlje ustaviti. V gorah se je branil sovražnik v utrjenih postojankah, katere smo predrl. Buceu smo vzeli. Včeraj in predvčerajšnjim je ujela IX. armada 4000 mož. — Pri Fetesti so močne bolgarske sile prekoračile Donavo.

Berlin, 15. dec. Uradno:

Naša donavska armada preganja sovražnika, ki je pod pritiskom hitrega prodiranja na velikem Vlaškem moral v minuli noči izprazniti svoje postojanke.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 15. dec. Uradno:

Sovražnik je v Dobrudži popustil svoje postojanke, ki se že nahajajo v naših rokah.

Na vzlodnem Vlaškem prodirajo zvezne armade severno Jalonute.

Naše čete so zasedle Setesci.

Pol Rumunije našel

Berlin, 15. decembra. Uradno se poroča:

Dne 13. decembra je znašel naš plen v Rumuniji 28 častnikov, 1700 mož, 5 strojnih pušk, 4 železniške vlake. Dne 14. decembra smo ujeli zopet 1300 mož. Do 14. decembra smo zasedli 65.000 štiri-jaskih kilometrov rumunske zemlje, to je približno polovica vsega ozemlja.

Rusko uradno poročilo.

13. decembra. Zahodno bojišče. Naše postojanke v gozdu pri Hukalovcih sovražnik obstreljuje s topovi in z minami. Naš ogenj je zadržal sovražne poizkuse povzeti ofenzivo pri Presovcih severovzhodno Pomorzanov. Sovražne poizkuse prekorati Bistrico pri Jezupolu smo odbili. V gozdih Karpatih so odbili naši oddelki močan sovražni napad vzhodno Šibenov. Sovražne poizvedovalce, ki so se neopaženi bližali pri gori Capul našim jarkom, je naš ogenj razkropil. Jugovzhodno in jugozahodno Valeputne se nadaljujejo boji. Sovražnik se naši ofenzivi besno upira. V južnem delu doline Trotus so se polastile naše čete cele vrste sovražnih jarkov na višinah osem vrst južno Agasua. Z velikimi izgubami za sovražnika smo odbili sovražne protinapade izvajane z namenom, da se zopet polaste pridobljene višine. Ujeli smo več mož.

Rumunsko pozorišče. Oddelki rumunske armade, ki jih je bil sovražnik napadel pri Cislavu in južno od tam, se umikajo proti vzhodu. Južno ceste Mizil Buzeu so se polastili Rumuni z ofenzivo celo vrsto vasi, a so bili sami napadeni in so se morali umakniti. Zdaj je odbita rumunska vojska na bojno črto Buzeu-reaka Saringa-Urziceni.

Kritičen položaj 3. rumunske armade.

»Odeski Listok« poroča iz Reni: Brezobzirno zasledovanje v Rumuniji ustvarja tudi za tretjo rumunsko armado kritičen položaj. Vendar pa upajo, da se bo tu postavil sovražniku krepak napadalni blok, ki pa ne bo sestavljen iz rumunskih vojakov in častnikov.

Izpraznitev Jassyja.

Stockholm, 15. dec. Vojaški poveljnik v Jassyju je izdal sledeče povelje: Od 1. do 14. decembra je bivanje v Jassyju dovoljeno le takim osebam, ki jih kako uradno vojaško ali politično poročilo sili, da morajo ostati tam. Drugo civilno prebivalstvo izvzemši ljudi, ki so že dozdej sodelovali pri preskrbi živil, mora do gotovega roka zapustiti novo glavno mesto. Policija hoče pomagati, da bodo dobili ljudje novo bivališče. Prestopki bodo po vjemem pravu najstrožje kaznovani. To so odredili, ker so Rumuni nevolni in se boje napadov in pobun. Rusko policijo v Jassyju so zopet za več tisoč uradnikov pomnožili. Rumunski begunci so pobegnili vsi v Rusijo, kjer poginjajo v največji bedi. »Kievskaja Misl« pravi: »Pot čez Odeso v Kijev in v notranjo Rusijo je cesta smrti.«

Rumuni se selijo v Rusijo.

Kodanj, 15. dec. O bodočnosti rumunskih ministrstev je sklepal v Jassyju pod kraljevim predsedstvom kronski svet. Rumunsko zunanje ministrstvo se bo preselilo v Petrograd, kamor se bo podal tudi ministrski predsednik Bratianu. Ostala rumunska ministrstva se bodo preselila v Kijev. Zbornica bo sklicana v Petrograd, kjer bo ob priliki imela seje. Dalje se je sklenilo, da se bo podal rumunski kralj čez Rusijo in Švedsko na Angleško, kjer bo trajno bival.

Strašna beda v Moldavi.

Kodanj, 15. dec. Iz Rumunije se poroča, da v Jassyju in v celi Moldavi strašno manjka živil, ker je došlo strašno veliko beguncev. Civilno prebivalstvo živi le od tega, kar mu odstopi vojaštvo. Premoga in stanovanj zelo primanjkuje. Brajlo in Galac je moralo civilno prebivalstvo popolnoma izprazniti.

Rumunski državni zbor

bo zboroval 8. decembra v Jassyju, kjer biva tudi kralj in ministri. Kraljeva rodina, ki se nahaja v Kijevu, bo kmalu zapustila mesto in se naselila najbrže v Odesi.

Miljukov pred sodiščem.

Kodanj. Obtožnico proti članu dume Miljukovu radi razžaljenja Stürmerja so že izročili pravosodnemu ministru. Pravijo, da bo sodna razprava kmalu.

Notranji boji v Rusiji?

Stockholm, 15. dec. »Birzevie Vedomosti« poroča, da bo duma koncem decembra odgodena za en mesec. Napredni blok izjavlja, da bo z vsemi sredstvi pobijal vlado.

»Rječ« poroča o težki bolezni Protopopova, ki da je za delo popolnoma nezmožen.

Mi smo za mir.

Angleži so radi mirovne ponudbe Avstrije in Nemčije — sumljivo razburjeni. Nekateri angleški listi kar besne. Najhuji je pač »Daily Chronicle«, ki zahteva kratkoma razoroženje pruskega vojnega stroja in izročitev ali uničenje brodovja in vse artiljerije v Nemčiji. »Daily Mail« psuje: Bethmann Hollweg nima več pravice do odgovora, kakor če bi bil kot oborožen vlomilec prišel v zasebno hišo. Zavezniki vedo, da ne bi bil mir z narodom tatov, roparjev in državnikov, ki smatrajo vse pogodbe za cunj papirja, vreden niti papirja niti črnila. Tako pisanje priča, da sta

Avstrija in Nemčija s svojim predlogom zadeli v črno. Angleško psovanje ju ne bo premagalo.

Armado povelje bolgarskega kralja.

Bolgarska brzojavna agentura poroča 13. t. m.: Kralj je izdal naslednje armadno povelje:

13. decembra 1916. Palača v Sofiji. Častniki, podčastniki, vojakil Petnajst mesecev se že borite, da uresničite edinstvo bolgarskega naroda. Po zaslugi vaše udanosti do vašega carja in najvišjega narodnega dela, po zaslugi vaše brezprimernosti hrabrosti so premagani vsi sovražniki, ki so ovirali našo narodno edinstvo. Vsa bolgarska ozemlja stoje pod varstvom zmagovitih bolgarskih armad.

Proniknjeni s čustvom priporočam, da smo vladarji zavezniških držav stali našim sovražnikom predloge za mir. Bliznja prihodnost bo pokazala, če bodo vedeli naši sovražniki ta korak, ki ga je narekovala vzvišena človečnost, pravciniti. Brez ozira na to pa velja za nas nadaljevati boj z enako energijo in s pomočjo Boga Vsemogočnega priporočam nove zmage nad našimi sovražniki, dokler ne bodo spoznali, da njihovemu delu, ki gre za podjarmljenjem tujih dežel, manjka podpore pravičnega Boga ter je tako obsojeno k neuspehu. Živio zedinjena Bolgarija!

Bavarski kralj o mirovni ponudbi.

Berlin, 16. decembra. (Kor. ur.) »Lokalanzeiger« poroča iz Monakova: Kralj Ljudevit je včeraj dopoldne pri prisegi čet nagovoril vojske z govorom, v katerem je rekel, da ga posebno veseli, da se je ponudil mir, ko je bival cesar Viljem med svojim potovanjem v Monakovu. Ne gre za to, če se bo ponudba sprejela. Upam, da se bo dosegel tak časten mir, ki bo odgovarjal žrtvam 2½ letne vojske, mir, na katerega bomo lahko ponosni in ki nas bo za dolgo dobo let zavaroval. Če bi naše velikodušne ponudbe sovražniki ne sprejeli, jih bomo morali z še večjo močjo in s še večjim uspehom prepričati, da nas ne morejo premagati. Upam, da vojska ne bo več dolgo trajala, a če bo izpadlo drugače, potem si bode naše in čete naših zaveznikov pridobile novo slavo in čast.

Cesar Viljem o miru.

Cesar Viljem je te dni v Muhlhausnu pregledal čete in imel ob tej priliki daljši govor, v katerem je rekel med drugim:

V zavesti, da smo absolutni zmagovalci, sem predlagal včeraj nasprotnikom, da se pomenimo o nadaljnjem boju ali miru. Kaj bo iz tega, se še ne ve. Toda sedaj je na sovražnikih, ali se vojna nadaljuje ali ne. Če menijo, da še vedno nimajo dosti, no, potem vem, da jim bote še dali... Tu je rabil cesar vojaški izraz, ki je izval bil vsojokom pritrjujoč smehljaj.

Enako drastično je govoril cesar tudi o šegavosti usode, da smo dobili v svoje roke zaloge žita, nad katerimi so bili veliki napisi: Nakupljeno za Anglijo. »Angleži so žito plačali, mi ga pa jemo, in to pravijo, da je izstradalna vojna!«

Kakšen bo odgovor entente?

Bern, 15. dec. Ententi blizu stoječa osebnost izjavlja glede na mirovno ponudbo osrednjih sil in na odgovor entente: Poučeni krogi so mnenja, da se ententa ne more izogniti odgovoru. Ententa je vse-kako prisiljena, da se izjavi glede na neposreden poziv štirizveze, skoro gotovo pa bo prej zahtevala, da se ji naznanijo mirovni pogoji.

Sporazum ne bo popolnoma odklonil mirovne ponudbe osrednjih velesil.

Dunaj, 15. dec. Politični krogi sodijo, da bo sporazum na ponudbo osrednjih velesil svoj odgovor tako sestavil, da če bo tudi formalno ponudbo odklonil, bo le mogoče, nit presti dalje. Popolnoma pretrgati jo ne nameravajo. Dozdej se ponudba ni nikjer čisto odklonila.

Mirovni pogoji se bodo naznanili le na posvetu pooblaščenec.

London, 16. decembra. (K. ur.) »Morningpost« javlja iz Washingtona: Nemški veleposlanik grof Bernstorff je izjavil, da bodo mirovne pogoje šele naznanili, kadar se bodo pooblaščenca zbrali na posvetu. Nemčija upa, da bo Wilson predlagal mirovni posvet v Haagu.

London, 16. decembra. (K. ur.) »Daily Telegraph« poroča: Washingtonski dopisnik lista »News Times« poroča: Nemški veleposlanik grof Bernstorff in druge nemške osebnosti so baje izjavili: Nemčija upa, da bo posredoval Wilson za mirovni posvet v Haagu.

Angleški glasovi o mirovni ponudbi.

London, 15. dec. (K. u.) V včerajnji seji poslaniške zbornice je vprašal Snowden (delavska stranka), če je dana prilika, da se lahko razpravlja o nemški mirovni ponudbi. Z vseh strani so mu klicali: »Ne!«

Haag, 15. dec. Angleži baje zavzemajo sledeče stališče: Predvsem izpraznitev Francije in Belgije, potem se bo šele govorilo o miru. Lloyd George se je dolgo posvetoval z Asquithom in Grevem. nato se

je peljal h kralju. Zavezniki pred bodočim tednom ne bodo odgovorili.

Haag, 15. dec. V Londonu nadvladuje javno mnenje vojno razpoloženje. Tisti, ki so javno za mir, so izpostavljeni javnim nasilstvom, a kljub temu postajajo miro-ljubne stranke močnejše. Merodajni krogi sodijo, da Lloyd George ne bo dolgo vladal.

Rotterdam. (K. u.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Londona: Angleški listi brez izjeme sodijo, da govor nemškega kanclerja ne nudi temelja pogajanjem, ker kancler ne prizna, da sta osrednji velesili premagani, marveč trdi, da sta zmagali. Nekateri listi pravijo, da bodo zvezne države odgovorile z objavo lastnih mirovnih pogojev. »Daily News« sodi, da bi odkriti »ne« ne pomenjal najmodrejšje politike, ker bi Nemčija odvalila odgovornost za nadaljevanje boja na države sporazuma in jim zadala veliko škodo.

Stališče Anglije.

Haag, 15. dec. Angleži, kakor se pravi, zavzemajo sledeče stališče: Izprazniti naj se Francija in Belgija, potem naj se prične mirovna posvetovanja. Sporazum bo na mirovni predlog odgovoril bodoči terek.

Haag, 15. dec. »Daily Chronicle« poroča: Sporazum bo kot odgovor na Bethmann-Hollwegov govor naznanil zdaj svoje lastne mirovne pogoje.

Burni prizori med Briandovim govorom.

Iz Curiha poročajo »Fremdenblattu« 15. dec. V francoski zbornici so se odigravali po Briandovem govoru, v kateri se je izjavil o mirovni ponudbi osrednjih velesil, viharni prizori. Ne samo iz vrst manjšine, marveč tudi iz vrst večine so se slišali kliči: »Mir hucemo!« Mirovne struje na Francskem se utegnejo spričo mirovne ponudbe vsekakor zelo okrepiti. Naglašja se, da se nisanje pariških listov o mirovnem koraku nikakor ne strinja s slošnim razpoloženjem. Kakor menijo, se bo morala francoska vlada spričo slošnega razpoloženja odločiti za to, da predloži mirovno ponudbo centralnih velesil zbornici.

Briand bo odgovoril v torek.

Zeneva, 15. dec. Iz Pariza se poroča: Briand se je izrazil, da bo v torkovi seji senata odkrito izjavil, kak odgovor bodo dale zavezniške države na mirovno ponudbo osrednjih sil in kakšne odredbe bodo sklenili proti Grški.

Francoski socialisti in kanclerjev govor.

Zeneva, 15. dec. Po sklepni seji francoske zbornice, v kateri je govoril Briand, so socialistični poslanci sklenili objaviti izjavo o kanclerjevem govoru. Nadalje se je združilo 160 pristašev Clemenceau-a v senatu, ki so izvolili stalni odsek šestih članov.

Propaganda za mir v Parizu.

Glasom pariških listov e bilo ondi aretiranih več oseb, ki so razdeljevale mirovne brošure.

Italijanski glasovi.

»Secolo« izjava: Odveč bi bilo, če bi že zdaj preiskavali, zakaj je Nemčija s svojimi zaveznički ponudila mir in če se misli več ali manj pošteno. Predlog se mora danes presojati po svoji resnični vsebini in brez stranskih misli. Največjo napako bi storili, če bi dali najmanjši povod, da bi se mislilo, češ, brezčutni smo nasproti solzam mater in nasproti človekoljubnim klicem in da so ta čustva le pri sovražnikih doma. Milanska »Stampa«, Giolittijevo glasilo, pravi: Ravno tako brezkoristno bi bilo, če bi mirovnim predlogom odrekli vsako vrednost, kakor če bi s predsodki cenili neznane predloge. Italijanski narod mora ostati miren, odločen in molčeč, da bodo lahko njegovi državniki popolnoma mirno skupno z zaveznički Italije sklepali, kaj najbolj koristi domovini. Socialistični »Avanti« šiba odkrito, lahkomišljeno sovražnost, s katero je narodno meščansko časopisje sprejelo uradno vabilo osrednjih velesil na mirovna pogajanja. List zahteva, naj se varuje odgovornim mestom svoboda odločitve in pravi, da bi bilo neumno, če bi kar tebi nič meni nič odklonili mirovni predlog. Nihče nima pravice, da bi narode gonil še dalje v ta peklenski vihar, predno se ne poizkusi vsaka druga rešilna pot. Iz Rima se poroča preko Baslja: Giolittianovci bodo najbrže načelno strnjeno. podpirali vprašanje socialistov glede na mirovno ponudbo sovražnikov. Tudi v rimskem senatu se je stavilo na vlado vprašanje o mirovni ponudbi osrednjih velesil.

Posvet veleposlanikov v Rimu.

Lugano, 15. dec. Sonnino je sprejel včeraj francoskega, angleškega in ameriškega veleposlanika. Sodi se, da se razpravljalo o mirovni ponudbi. Pozornost vzbujala, da se je udeležil posveta tudi ameriški veleposlanik.

Razpad sporazuma mogoč?

Curih, 15. dec. Iz Pariza se javlja: Zastopniki sporazuma se bodo sestali in posvetovali o mirovni ponudbi osrednjih ve-

lesil. »Secolo« pa piše, da ni izključen razpad sporazuma tako, da bi nekatere države nadaljevale same vojsko.

Ruski vladni listi o mirovni ponudbi.

Iz Kodanja poročajo 15. decembra: Petrograjski vladni listi se izražajo zelo oprežno o mirovnem predlogu in pišejo med drugim: Mirovna nota, pa naj je že njen namen tak ali tak, se mora smatrati kot diplomatska listina in vlada mora nanjo odgovoriti v diplomatski obliki. Nota nudi vsekakor temelj za diplomatsko dopisovanje.

Zmerni glasovi ruskega časopisja.

Iz Kodanja, 15. dec. »Rječ« smatra pravljice o skorajšnjem opešanju osrednjih velesil za absurde. Na merodajnih ruskih mestih vedo zelo dobro, da osrednji velesili še davno ne bosta izčrpani, vsled česar tudi vedo, da razpolagata osrednji velesili z zadostnimi sredstvi, da boj nadaljujeta, ker tudi Rusija ne more opustiti svojega prizadevanja, da spravi osrednji velesili na tla.

»Ruski Invalid« pravi, da je nedopustno, da se hoče z gotove strani natvezti ruskemu ljudstvu, da bo vojne kmalu konec. Še sramotnejše je pa izdajalstvo gotovih krogov, ki vedno trobijo v svet pravljico o posebnem miru. Vsak jasno misleč človek mora spoznati, da napenja Rusija vse svoje sile.

Stališče Amerike.

London, 15. dec. (K. u.) »Daily News« poroča iz Washingtona: Če bo angleški ministrski predsednik Lloyd George 19. decembra potrdil besede franc. min. predsednika Brianda, bo predsednik Wilson odklonil, da se strinja z nemško mirovno ponudbo. Združene države se ne nameravajo posvetovati z drugimi nevtralcii o položaju ali posredovati pri sporazumu.

Ameriška mirovna nota.

Rotterdam, 15. dec. Iz Washingtona se poroča s strani, ki je v zvezi z Wilsonom, da se temeljito peča z vprašanjem, v kaki obliki naj bi predložil zaveznikom predlog osrednjih velesil. Pravijo, da bo šel Wilson bolj daleč, kot bi bilo potrebno in da bo priložil predlogu noto, ki bo izvajala, da je tudi Amerika zelo prizadeta glede na nemški predlog, vsled česar prosi, naj se o predlogu skrbno posvetojuje. Washingtonski kabinet se je v kratki seji posvetoval o mirovnih pogojih, a sklenil ni še ničesar.

Wilson proti nadaljevanju podmorske vojske.

London, 16. decembra. (K. u.) »Daily Telegraph« javlja iz Aten: Z merodajne strani se trdi: Predsednik Wilson bo tolažil vsako nadaljevanje nastopov nemških podmorskih čolnov za nameravane insulte in za razlog, da se prekinejo zveze z Nemčijo.

Nizozemska sodba o mirovnih predlogih osrednjih velesil.

Rotterdam, 15. dec. Amsterdamski »Handelsblad« piše o mirovni ponudbi osrednjih velesil: Pravijo, da bosta osrednji velesili vrnila vse zasedene pokrajine izvzemši Poljske in Litavske. Poljska ostane samostojna kraljevina. O Litavski še položaj ni jasn. Avstrija naj bi nekaj Rusiji priznala, zato bi dobila Nemčija vrnene svoje kolonije in jamstva proti mogočemu vpadu sovražne armade skozi Belgijo.

Japonski glasovi.

London, 15. dec. (K. u.) Reuter poroča: Listi objavljajo izjave vodilnih politikov, finančnikov in trgovcev, ki vsi brez izjeme pravijo, da sporazum odklanja vsak predlog, ki bi ohranil Nemčijo v taki postojanki, kakršno je imela pred vojsko ali ki bi bila podobna prejšnjemu položaju.

Boji v Macedoniji.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.**

Sofija, 15. dec. Uradno: Pri Bitolju slab topovski ogenj in boji patrolj na obeh straneh. V ovinku črne smo izlahka odbili več sovražnih napadov na višine vzhodno Paralova. Pri Mogleni slab topovski ogenj. Na obeh straneh Vardarja zelo slab topovski ogenj. Sovražno topništvo je od časa do časa besno obstreljevalo postojanke južno Pogorice. Sovražni letalci so nad in za našimi postojankami živahno delovali. Na bojni črti ob Belajici slab topovski ogenj in boji patrolj. Ob Strumi osamljeni topovski streli s sovražne strani. Več naših letal je mečalo uspešno bombe na angleške tabore in zaloge pri Čajasi. Na pozorišču Egejskega morja je neka sovražna ladja približno petnajstkrat ustrelila na obal jugozahodno Maroma. Na vas Radulovo so vrgla tri sovražna letala 15 bomb. Na most pri Kulcili-Burgas so vrgla štiri sovražna letala brez učinka 12 bomb.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. dec. Veliki glavni stan: Delni sunki pri Paralovu in pri Gra-dešnici na obeh bregovih vzhodne črne so prinesli sovražniku le izžube. Frške patrolj v nižini Strume.

Berlin, 15. dec. zvečer. Uradno: Na macedonski bojni črti je mirno. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko balkansko poročilo.

14. decembra. Sovražna artiljerija je obstreljevala celo srbsko fronto in Bitolj, kjer je bilo nekaj človeških žrtev. Naše baterije so z uspehom odgovarjale. Pehotnih bojov ni bilo.

Boji v Macedoniji.

Sofija, 15. dec. V Macedoniji so se napadi zadnje dni na mnogih mestih petdesetkrat ponovili, a uspeh se ni noben dosegel in naša bojna črta ni bila resno zadeta.

Srbski kralj v Solunu.

Pariz, 15. dec. (K. u.) »Temps« poroča iz Soluna: Srbski kralj Peter je prišel sem v spremstvu predsednika skupščine. Srbski trgovinski minister in srbski minister javnih del, ki tudi potujeta v Bitolj, sta prišla v Solun. Ministra spremlja več višjih uradnikov.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. dec. Veliki glavni stan:

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Francozi so na zahodnem bregu Moze s trikratnimi napadi zamenj poskušali zopet vzeti jarke, ki so jim bili pred kratkim iztrgani na višini 304, jugovzhodno Malancourt. Vzhodno reko so po močni pripravi z ognjem, ki je segala daleč v zadnje, Francozi večkrat napadli. Na »Poprovem grebenu« se je v našem obrambnem ognju izjalovilo napredovanje naskakovalnih valov. Na južni strmini utrdb Hardoumont se napad v našem zapiralnem ognju ni razvil.

Berlin, 15. dec. Uradno:

Ob Somme so se le malo bojevali. Na vzhodnem bregu Moze Francozi močno napadajo; sovražnik je pridobil v smeri proti Laueniontu-Hardoumontu. Boji še niso zaključeni.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Angleška delavska stranka v novi angleški vladi.

Amsterdam. (K. u.) Iz Londona: Trije člani delavske stranke so imenovali državnim podtajnikom nove vlade. Brice ostane kot podtajnik v notranjem ministru, Robert je postal parlamentarni tajnik trgovinskega urada in Walsh d. I. lord državnega zaklada.

Koliko je stala Anglijo vojska l. 1916.

Amsterdam, 15. dec. Ko so sprejeli novi angleški kredit 400 milijonov funtov, je rekel Bonar Law, da so znašali vsi izdatki leta 1916. 1950 milijonov funtov.

Tehnični posvet zveze deseterih.

Pariz, 15. dec. (K. u.) Minister Clementel je otvoril včeraj v zunanjem ministru tehnični posvet sporazuma. Posvet bo trajal tri ali štiri dni.

M.r na italijanskem bojišču.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. dec. Uradno:

Nelzpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Ultimat sporazuma Grški.

Ultimat sporazuma Grški.

Pirej, 16. decembra. »Agence Havas« poroča 15. t. m.:

Zvezne velesile so včeraj popoldne izročile zunanjemu ministru Zelosastasu noto; izročil jo je dojen (najstarejši) zveznih poslanikov. Noto se glasi:

Po naročilu svojih vlad se poslaniki Francije, Italije, Velike Britanije in Rusije počlašajo, da naznanjajo sledeče grški vladi: Zadnji dogodki v Atenah so jasno dokazali, da ne razpolaga ne grški kralj in tudi ne grška vlada s takšno avtoriteto nad grško armado, da bi ji zabranili ogrožati mir in varnost armad zaveznikov v Macedoniji. Zvezne vlade so v takih okoliščinah prisiljene v varstvo proti napadom svojih bojnih sil zahtevati, naj se izvedejo tista premikanja čet in vojnega materiala, kakor jih označuje priložena tehnična nota. Premikanja se morajo pričeti v 24 urah in se morajo kolikor mogoče hitro izpeljati. Poleg tega se bo vsako premikanje čet in vojnega blaga proti severu takoj preprečilo. Če bi se grška vlada ne podvrgla takoj navedenima obema zahtevama, sodijo zastopniki, da bi tako stalističe predstavljalo sovražni čin proti njim. Podpisani m je zapovedano, da morajo z osebjem svojih poslaništev zapustiti Grško, če ne, bo prej ko poteče rok 24 ur or izročitve tega obvestila, kraljevska vlada popolnoma v celoti sprejela noto. Blokada grških obal se bo toliko časa vzdrževala, dokler ne bo dala grška vlada popolnega zadoščenja za nedavne

napade, ki so jih grške vojne sile brez vsakega izzivanja izvedle proti vsem zveznim četam v Atenah in dokler ne bodo podana zadostna jamstva za bodočnost.

Grška vojna napoved.

Sofija, 15. dec. Glasilo bolgarskega vojnega ministristva piše: Grška doslej še ni napovedala vojske, vendar se napoved pričakuje vsak hip.

Oborožena nevtralnost Grške.

London, 15. decembra. »Daily Telegraph« poroča: Grška je dne 11. t. m. naznanila svoj sklep, da bo v bodoče zasledovala nevtralnost politiko.

Grška je odločna.

Sofija, 15. decembra. Atenska vlada izjavlja, da so Grki popolnoma odločeni, da branijo svojo neodvisnost proti nadajnim napadom štirispornega.

»Kronos« pravi, da se bodo Grki umaknili v gorovje, da se branijo, če bo štirispornega skušal podvreči deželo. Meja potrpežljivosti je prekoračena.

Grška bo sprejela načelno ultimatum sporazuma?

Atene, 16. decembra. (K. u.) Reuter sporoča 15. t. m.:

Znaki so, da se bo ultimatum zaveznikov načelno sprejel.

Ententa straži ožino Korint.

Ženeva, 15. decembra. »Figaro« poroča: Francosko brodogradni straži morsko ožino Korint. Ima nalogo, da prepreči premikanje grških čet z juga proti severu.

Zarota proti kraljevi hiši.

Curij, 15. decembra. Z uradne grške strani se poroča, da se sodna preiskava zaradi zarote proti kraljevi hiši nadaljuje. Grška vlada objavlja lastnoročno pismo Venizela, voditelja upornega gibanja v Atenah, generalu Korakas. Pismo slove: »Če ste Vi, na katerega smo stavili velike nade, da se posreči naše delo v sovražni državi Atene, postali omahljivi, naj Vas krepki zavest, da so moja zadnja zagotovila (glede na predstoječo akcijo proti stari Grški) brezpogojno resna. Kaj bo ostalo potem od slavnega kralja? Niti senca njegove osebe. Njegov upliv se je razblinil, njegove vojne zabave so mu drugi izruvali. Strahota lakote se pričinja pojavljati nad staro Grško, ki bo pa še strašnejša, ko bo odrejena nova, silna blokada. Pripominjam, da je naš sporazum z zastopniki entente popoln. Naš načrt je tak, da bo izvršen, še preden bo Rumunija kazala znake slabosti. Potrebno je, da se ob določeni uri pobijejo vse označene osebe, naj bo kdorkoli. Kdor ni za nas, je proti nam. To zaupno pismo naj se v tajni seji prečita vsem našim pristašem.«

Brutalnosti ententinih čet.

Berlin, 15. dec. (K. u.) Wolffov urad poroča: Deli posadke ententinih ladij so se izkrcali na otoku Syra in aretirali tamošnje grške nemškega, avstrijskega in turškega konzula. Nemški konzul je umrl 48 ur po aretaciji vsled trpinčenja. Bil je 70 let star mož, grški državljani, Dallis po imenu in je bil v nemški službi 33 let.

Veliki nemški parnik „Prinz Friedrich“ prebil angloško blokado.

Frankobrod ob Meni, 16. decembra. »Frankfurter Zeitung« javlja iz Kristianije: Veliki nemški parnik »Prinz Friedrich«, ki se je, odkar je izbruhnila vojska, nahajal pred Oddo pri Bergenu, se je pripeljal včeraj v Stavanger, ko je prebil angleško blokado pred Bergenom, kjer so stražili trije angleški rušilci in dva angleška torpeda. »Frankfurter Zeitung« javlja, da je svoj čas parnik presenetila vojska povodom zabavne vožnje na sever.

Vojni stroški.

Kolikor je mogoče že sedaj izračunati skupne vojne stroške, sta izdali osrednji velesili s svojimi zavezniki do 1. oktobra 1916 okroglo 74¼ do 76¼ milijarde mark za vojno, naši nasprotniki pa 162 milijard mark. Vse vojujoče se države skupaj so tedaj dale za vojno do 1. oktobra 1916 približno 238 milijard mark. Od te svote pada na račun naših sovražnikov okroglo dve tretjini. Ogronomost gornje svote si moremo komaj predstaviti. Ako bi se cela svota izdala v bankovcih po 100 mark ter bi položili bankovce poleg bankovca, bi dobili 476.000 km dolgo črto, ki bi segla 12krat krog in krog zemlje. Potnik, ki bi vsak dan premeril 20 km, bi potreboval 65 let, da bi prišel do konca te črte. Ako bi hoteli celo svoto izplačati v novcih po 1 marko ter bi šteli brez vsakega prestopa noč in dan tako, da bi pristeli vsako sekundo 1 marko, bi potrebovali 7500 let, da bi našli celo svoto.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 15. decembra. (K. u.) Podpredsednik Szasz otvori sejo ob četrti na 6. popoldne.

Poslanec Bela Barabas (neodvisna stranka) stavi nujno interpelacijo v zadevi vpostavitve slike novega kralja v uradnih prostorih.

Poslanec Geza Polonyi javi zbornici željo, naj se z ozirom na razpravo glede inauguriranja diplome javi zbornici formula kraljeve prispege.

Tisza odgovarja, da se ni odsek samo posvetoval v zadevi inauguriranja diplome, ampak tudi glede oblike kraljeve prispege in bo o tem tudi poročal.

Nato odgovarja Tisza na nujno interpelacijo poslanca Barabasa. Jaz mislim, da se ne bo nobeden gospodov poslancev vznemirjal, ako se prikaže cesar v generalni uniformi. Kot dinastično čuteči Oger želim celo, da stoji ogrski kralji, zvesti svojim tradicijam, na čelu armade, da čutijo v sebi dostojanstvo vrhovnega vojnega gospoda, kar je po mojem mnenju nerazdruženo spojeno z dostojanstvom ogrskega kralja. Ogrski kralj nastopa tudi pri kronanju v generalni uniformi, kar znači združenje ogrskih koristi z armado. In to je direktna ogrska, narodna korist. Prosim, naj se vzame moj odgovor na znanje.

Vojaške vesti.

Odlikovanja.

Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil desetinik 27. dom. pp. Kováč Franc, pri črnovoj. utrievanju delavski skupini 3/u. 22. — Vdrugič so dobili bronasto hrabrostno svetinjo poddesetnik 3. dom. pp. Mahorič Stefan, pešec 27. dom. polj. havb. p. Uršič Vinko. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: tit. četovodja Arlič Franc, desetinik Vrdljovec Henrik, Koler Alojzij, Zajc Franc in Kolarč Josip, poddesetnik Petek Franc in Kren Anton, tit. poddesetnik Marsdošek Ivan, pešci Lesjak Miroslov, Tomšič Jurij, Mišigoj Franc, Kocman Michael, Bratič Martin, Lipič Matija, Zalokar Ivan, Pirc Franc in Zvonit Ivan, vsi pri 3. dom. pp.; desetinik Hofbauer Karel, poddesetnik Mantel Andrej in Gerdovič Alojzij in pešec Vidmar Ivan, vsi pri 27. dom. pp.; predmojster Cerkvenik Ivan, topničarji Duler Viktor, Končan Ivan, Rozina Michael in Brinovc Franc, vsi pri 22. dom. polj. havb. polka; pešec 154. črnovoj. baona Snaj Anton. — Vdrugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 1. v. narednik Jakob Belčec pri 26. dom. pp.

Dnevne novice.

+ Cesar Karel je prevzel pokroviteljstvo vojne preskrbe v celi monarhiji. Nadomestuje ga ndavojvoda Karel Stefan.

+ Napredek »Slovenca«. Današnja številka »Slovenca« se tista v 30.000 izvodih.

+ Večni Rim. Mirovni dokument cesarjev Karla in Viljema je v Vatikanu našel najodkritosrenejši in najtoplejši odmev. Odkar je Benedikt XV. zasedel papeški prestol, je plapolala na vatikanskih stolpih zastava miru. Papež Benedikt se ni zbal nobenih groženj, hladno je zavzračal vse grde in besne napade ter ostal trden in neomajen v svoji najpopolnejši nevtralnosti in v svojem prizadevanju za upostavo svetovnega miru, za spravo med narodi. Ločen od velikega dela katoliškega sveta in v osebni nevarnosti je z neomajnim pogumom vedno znova dvigal svoj glas za omiljenje, za dokončanje svetovne vojne. Davno že nosi ponosno ime »papeža miru«. Vedno je bil predbojevnik mirovne misli ter bo tudi sedaj njen najiskrenejši zaščitnik in zaveznik. Hudo je pač zapelko framasonske kroge v ententinih državah, ko so zvedeli, da sta se oba cesarja s svojim mirovnim manifestom obrnila na Vatikan kot na prvo nevtralnno velemoč in papeža naravnost naprosila, da se udeleži mirovne akcije. Italijani so že svoj čas grozili, da Vatikan ne sme imeti besede pri novem urejanju Evrope; sedaj, ko sta centralni velesili pokazali, da hočeta imeti pri mirovnih pogajanjih na vsak način papeža zraven, se bodo morali italijanski besni sovražniki Cerkve pač potuheliti, čeprav bodo škripali z zobmi. Centralni velesili jamčita, da bo imel mirovni papež pri mirovnih pogajanjih tisto odlično mesto, ki mu gre. Večni Rim, luč sveta!

+ Nadškof dr. Stadler obolel. Iz Sarajeva se poroča: Nadškof dr. Stadler je nevarno obolel.

+ Nova tajna svetnika. Cesar je imenoval tajnima svetnikoma apostolskega vojnega vikarja Emerika Bjelika in podmaršala Ferdinanda viteza pl. Martereza, namestnika načelnika cesarjeve vojaške pisarne.

+ Za božičnico vdovam in sirotam kranjskih junakov so darovali: Centrala c. kr. vojaškega zaklada za vojne vdove in sirote na Dunaju 5000 K; deželni odbor kranjski 5000 K; deželni glavar dr. Ivan Šusterski 100 K; ravatelj dež. uradov M. Zamida 10 K; dr. Albin Suyer s soprogo 50 K; Fani Jaklič 40 K; Mavro Fürst, trgovec v Ljubljani 100 K; Valerija Fantini roj. baronica Helversen von Helversheim 10 K; Edvard Fantini, zastopnik tvrdke »Georg Schicht« 10 K; Berlec Franc, Kandija 1 K 20 vin.; dr. Karl Schmidinger, notar v Ljubljani 20 K; osebe tvrdke Franc Stupica v Ljubljani 50 K; neimenovani 40 K. Vsem blagim darovalcem bodi izrečena presrečna zahvala. Naj bi se našlo še obilo posnemalcev! Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala,

razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem ter uredništva v Ljubljani izhajajočih dnevnikov.

+ Vsak po svoje. Prejeli smo daljše pismo, v katerem neki vojak toži, da je že večkrat doživel slučaje, ko so slovenski vojniki zatajili svojo narodnost in se izdali za Nemce ali Italijane. Navaja tudi dva taka slučaja, ki pa vsekakor ne tičeta bojnih čet, marveč oddelkov v ozadju. Kolikor je nam znano, so naši fantje v cesarski suknji vseskozi narodno zavedni. Od hrabrega vojaka tudi drugega pričakovati ne more: kdor ima glavo in srce na pravem mestu, vendar ne bo zatajil svoje rodne matere. Kdor to stori, le pokaže, da ni vreden biti sin naroda, ki daje domovini »Cesarjevevo pehoto«.

— Stenski kolektor za leto 1917., za pisarniško in privatno porabo, je založila Katoliška tiskarna. Le naročila nad 50 komadov izvršuje tiskarna, manjša naročila pa Katoliška bukvarna, prodajalna Katol. tisk. društva, Gajšek, Petričič v Ljubljani, J. Krajec nasl. v Novem mestu. Cena izvodu 50 vin.

— Božičnih in novoletnih razglednic »Vojska v slikah« je še nekaj tisoč izvodov iz lanske skupine v zalogi, katere razpečamo po znižani ceni. Vsled raznih novih oblaststvenih odredb nam ni kazalo izdati za ta namen nove skupine. — Uprava »Ilustriranega Glasnika«.

— Na Brezjah priredi katol. izobraževalno društvo na sv. večer t. j. v nedeljo 24. decembra ob pol 5. uri v društveni dvorani predstavo: »Božični prazniki sirote«. Vsebinske igre vnema v poslušalcih naši dobi prepotreben čut človekoljubnosti, dobrosrčnosti, plemenitosti. Pred igro bode deklamacija Gregorčičeve pesmi: »Siromak«. Za sedaj se opustijo običajna vabila posameznikom. Dobrodošel vsak!

— Slovenske dame na delu za državo. Gosp. Angela Jelenec, soproga lastnika rastlinske destilacije »Jelen« v Logatcu, je odlikovana za svoje požrtvovalno delo v prid »Rdečega križa« s častno svetinjo »Rdečega križa« II. razreda za vojno dekoracijo. — Isto odlikovanje je dobila tudi njena sestra gospa Josipina S i c h e r l, soproga veleposelnika in spediterja v Logatcu.

— Zvišanje podpore beguncem. Notranje ministristvo je v soglasju s finančnim ministristvom zvišalo begunske podpore od 1 K na 1 K 50 za osebo na dan.

— Tatvine na Notranjskem. V zadnjem času se tukaj in v okolici zelo množijo različne tatvine. V Šmarjah so ukradli dva prešiča ter jih v gozdu spekli in pojedli, v Bitnem so ukradli 18 kokošij in enega prešiča, v Zagorju so nekemu revnemu cestarju ukradli dva prešiča, katere je ravnoškar kupil, da bi jih zredil, v Drskovčah pri Zagorju so ulomili skozi okno v kapelico ter pokradli ves denar iz škrabice. Tatov še niso mogli dobiti.

— Omejitve razsvetljave v železniških vozovih. Ker so težave s preskrbo oljnega plina, bodo poslej na vseh črtah avstrijskih državnih železnic razsvetljeni le zasedeni oddelki voz, prazni pa ne; tudi se bo deloma uporabila parafinska luč namesto plinske. Te omejitve spadajo med odredbe, katerih namen je, omogočiti, da zmagovito prebijemo do konca. Zato naj se potniki ne protivijo zadevnim odredbam sprevodnikov.

— Pomanjkanje drobiža je še vedno občutno. Vzrok glasom zahtudi poučenih činiteljev ne more biti drug nego ta, da ljudje še vedno shranjujejo nikleni in bakreni denar, dasi se morajo do 31. t. mes. oddati vsi nikleni novci. V kovalnici denarja nakupujejo vsak dan 600.000 železnih 20vinskih novcev, 300.000 2vinskih, 100.000 enokronskih in 200.000 10vinskih novcev. 27. t. m. pridejo v promet enokronski bankovci, in sicer v toliki množini, da je pričakovati odločnega izboljšanja v pomanjkanju drobiža.

— V Osilnici je utonil 13. t. m. 16 let stari Karol Mihelič iz Črnege potoka. Peljal je s konjem preko narasle Čabranke drva v Čabar. S težkim vozom tja je šlo. Nazaj grede na kranjsko stran mu je Čabranka voz prevrnila. Voz in konja so oteli, fanta pa je Čabranka odnesla in se ga še ni našlo. Že večkrat so ga svarili, naj se ne vozi preko narasle Čabranke, pa je imel preveč korajže.

— Nesreča na postaji v Zalogu pri Ljubljani. Dne 14. decembra ob pol 6. uri je povozil tovorni vlak vojaka pionirja na prehodu deželne ceste poleg postaje. Odrezalo mu je eno nogo v stegnu, drugo pa nekoliko pod kolenom. Bil je na mestu mrtev. Ime je dosedaj neznano. Nesreča se je zgodila vsled teme in obilnega prometa.

— Umrl je v Gradcu oskrbovalni vojak Franc Jelen.

Silen vihar ob dalmatinski obali, ki divja že več dni, je porušil obe morskopalisi v Zadru. Škoda je zelo velika.

Bogata zeljna letina v Dalmaciji. V Dalmaciji so letos pridelali ogromne množine zelja. Čisto majhne občine, kakor n. pr. sinjska, so dobile za zelje do pol milijona kron.

— **Rekvizicija špeha in sala na Štajerskem.** Štajerska cesarska namestnija je odredila, da mora vsakdo, ki kolje prešiča (obrtnik in zasebnik) oddati gotovo množino dobljenega špeha in sala posebno ustanovljenim deželnim prevzemalnicam. Od prešičev, ki tehtajo do 60 kg, je oddati $1\frac{1}{2}$ kg špeha oziroma sala, od 60 do 100 kg težkih prešičev 2 kg, od 100 do 150 kg 4 kg in od prašičev, ki tehtajo nad 150 kg — 7 kg. Vsakdo, ki kolje prešiča, mora to naznaniti občinskemu uradu ter oddati predpisano množino špeha tekom osmih dni po prejemu naročila. Deželne prevzemalnice bodo plačevale špeh in salo po vrednosti, največ pa po 7 K 80 vin. za 1 kg. Prestopki proti tej naredbi se bodo kaznovali z globami do 5000 K ali zaporom do 6 mesecev.

— **Priporočila se nova tvrdka F. Čuden** Sin nasproti glavne pošte, specialna trgovina z zlatino, ur in srebrnine. Več v oglasu.

Ljubljanske novice.

Iz Ljubljanskega občinskega sveta ima sejo v torek 19. dec. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je dopis župana glede izvolitve upravnega odbora za mestne vožnje, kjer so se pojavile znatne nerednosti, razne stavne zadeve, poročilo glede dobave ledu itd.

Iz Kmetovalcem v bližini Ljubljane! V zadnji seji mestne aprovizacije za mleko so se čule bridke pritožbe. Uboгим dojenčkom v Ljubljani nedostaja mleka, mnogi ga sploh nič več ne dobe. Dojenček brez mleka — gotova smrt. Matere prinašajo v preskrbovalnico za mleko otroke in kriče: »Pod vlak jih bom pometala, revčke male, če se jih ne usmilite; jaz jih ne morem več gledati, ko me prosijo, da bi jim dala jesti, pa jim nimam kaj dati, ko še kaplje mleka nimam tri tedne!« ali pa: »Skozi okno jih bom pometala!« Druga zopet: »Kar v Ljubljano jih bom pomezanjel!«, »Kar v Ljubljano jih bom pometala!«, »Kar sem vam jih bodem privlekla, pa jih vi redite, če mi ne daste mleka; jaz jih ne morem več gledati, ko so od dne do dne slabejši!« — Mleka pa ni. Koga bi pri teh prizorih ne bolelo srce? Tudi ti revčki so del našega naroda, če oni mrjo, umira tudi naš narod. Zato je treba tu hitre, dejanske pomoči. Res, da je vsled nedostajanja močnih krmil mnogo manj mleka, da tudi vojaštvo porabi mnogo mleka, toda čule so se pa v zadnji seji posredovalnice za mleko tudi opazke, da je mnogokje še toliko mleka, da izdelujejo sir in surovo maslo, da hodijo okoli spekulativne osebe, ki mleko pokupujejo, napravljajo surovo maslo in to prodajajo v Trstu in drugam. Prepričani smo, da bodo naši kmetovalci, ko izvedo za bedo ubogih dojenčkov, za bedo bolnih, ki ne morejo drugega uživati kot mleko, storili svojo socialno dolžnost, ki nam v sedanjem resnem času vleva, da moramo v taki sili pomagati drug drugemu. Kdor ima srce za svoje otroke, imel bo srce tudi za uboge dojenčke svojega bližnjega. Rešite jih smrti, da jim preskrbite mleka. Osebam, ki hodijo okoli po mleko, da delajo potem z njim dobiček, ustavite mleko na korist ljubljanskim dojenčkom, uredite svojo dosedanj oddajo tako, da vsi, ki sedaj oddajate mleko v Ljubljano, ostanete pri sedanjih svojih strankah, ostali pa se zglasite, da bode preskrbeli mleko otročičem. Prav lepo prosimo župne urade in županstva v bližini Ljubljane, da nujno blagohotno organizirajo to zadevo. Važen je vsak trenutek. Tudi naše uredništvo rade volje sprejema priglase. — Uredništvo »Slovenec«.

Iz Slov. krščanska socialna Zveza pozivlja vse tiste, ki imajo izposojene njene knjige, da jih v kratkem vrnejo. Knjige se prevzemajo v ljudskem domu v sobi »Slovenske Straže« ob delavnikih od 10. do 12. ure dop. in od 4. do 6. ure pop.

Iz magistratnega gremija. Ker se ni oglašilo več prošnje za ustanove za deklisko balo meščanskih deklet, dobi Ernestina Kovačič, rojena Leitgeb tri take ustanove in sicer Schillingovo 250 K, Weberjevo 230 K in Tolmajnerjevo 250 K, skupno 730 K. Glede slične ustanove bivšega župana Janeza Krstnika Bernadinija se izvrše še poizvedbe, ker je v ustanovi zapisano, da dobi tako ustanovo dekle iz bratovščine redemptoristov. Dognati se mora, kako je ta ustanova prišla k magistratu in ako jo sedaj lahko dobi tudi dekle, ki ni meščanka. — Kraškovičev ustanovo v znesku 128 K dobi Marija Špan. — Nadalje dobe ustanove: Francojevo za deklisko balo v znesku 128 K Marija Slabin. — Feliks Sinovo (96 K) za dve najrevnejši ljubljanski dekleti Marija Jurkovič in Josipina Pirc, Pakičevo ustanovo za revne obrtnike ali njihove vdove v znesku 244 K Frančiška Zamejc, vdova pekovaškega mojstra. — Kovačev ustanovo, štiri ustanove po 75 K za revne očete in matere: Ivana Košič, Marjeta Markič,

Franca Pirnat, Ivanka Škof. — Kosmačev ustanovo za uradniške sinove 204 K Marija Grimm. — Kosmačev ustanovo za revne deklet po 40 K: Jožefa Glinšek (služila 25 let v eni službi), Neža Gorjanc (v 47 letih imela 6 služb), Marija Rojc (32 let služila v eni rodbini). — Ustanovo 25 K za one-mogle posle Anton Korinšek, Katarina Boršak in Marijana Brelj. — Helene Valentinove ustanove za uboga dečka Franc Miš. — Karolina Jesih dobi gostilniško koncesijo njene rajne matere v Florjanski ulici. Gašperju Bolteju se dovoli prenos koncesije. Razširjenje koncesije za kavo in čaj se dovoli Ivani Gorše in Mariji Stele. — Odkloni se prošnja mesarja Košenine za košnjo na bivšem Puntellovem travniku za topničarsko vojašnico. Mestna občina rabi to za svoje konje. Odkloni se prošnja prof. Bartla in trgovke Stora za cementni tlak ob njihovi hiši v Vrhovčevi ulici. Zahteva se porfirni tlak. — Prošnje za nove stojnice se odklonijo. — Mariji Kozina se dovoli, da sme zopet postaviti svojo prejšnjo stojnico pri železniškem prehodu na Dunajski cesti. — Da se uporabno dovoljenje za nove prostore »Ilirske banke« z opombo, da bo za nekoliko prevelik portal treba plačati portalni davek. Ob tej priliki opomni župan, da bo portalni davek zvišan. — Restavraterju Tratniku se da uporabno dovoljenje za iz delavnih sob preurejene gostilniške prostore. — Občinski svetovalec Štefe opozarja, da se sicer mora hraniti s premožem oziroma razsvetljavo, vendar bi morale biti razsvetlene vsaj one točke, kjer se tudi zvečer in ponoči vrše transporti in se lahko zgode nesreče. Tako posebno Slomškova ulica in vhod iz Kolodvorske ulice v Pražakovo ulico. V kratkem bo šla po Ljubljani radi razsvetljave posebna komisija sestavljena od policijskega ravnatelja, vojnega poveljstva in mestne občine.

Iz mestnega aprovizacijskega odbora. Naznani se, da bo odslej na kolodvorjih zaplenene stvari vojništva urad oddajal mestni aprovizaciji. Žitnoprometni urad je nakazal občini en vagon kaše ter 9 vagonov ovsene moke, ki se mora hitro porabiti. Ovsena moka se bo za peko kruha mešala namesto krompirja in sicer dobimo sedaj kruh s 50 odstotki ičmenove moke, 30 odstotki ržene moke in 15 odstotki ovsene moke. — Pek Bončar ne bo več pekel kruha, ampak bo prodajal kruh iz mestne pekarnice. Tudi pekova Godec na Dunajski cesti bo odslej prodajala le kruh iz mestne pekarnice. Gospod župan obljubi, da bo poizkušal ugoditi upravičeni želji strank iz Vodovodne ceste in Linhartovih ulic, da bi krušne komisije jim dobavo kruha odkazale pri Godčevi. — Anton Kristan je poslal poročilo, da je za poizkušnjo zaklal 15 lenih prešičev in da je imel 13.406 K dohodkov in 13.167 K stroškov. Razvila se je zopet debata o prešičih in mesarjih. Konstatiralo se je, da je vsa dosedanja kontrola ničeva. Špeha se dobi od mesarjev, če se plača, naravnost iz klavnice, kolikor se ga hoče, kart za mest se dobi mnogo od revnejših ljudi. Nekdo je te dni kupil na klavnici 20 kg špeha po 9 K 28 vin. in dal 3 K napitnine. Čula se je pritožba, da mesarji iz nabnega špeha režejo sredino in ostala dela skupaj stisnejo. Zvečer hodijo železničarji na dom k mesarjem, kupujejo ordi špeh in ga odvažajo v Trst. Opozarjalo se je, naj se proti takim zlorabam najočnejše nastopi. Mesarji tudi še nadalje prodajajo špeh s kožo. Naznanjenih je tozadevno 21 mesarjev, ki bodo kaznovani. — Za nakup relega, pol ali ene tretjine prešiča se je oglašilo 300 strank. Opozarjalo se je, da se vendar tudi za one, ki morejo le sroti kupovati mast, kaj stori. Za poskušnjo se kupi 1000 kg špeha, se ga raztopi v mast in da v prodajo. Upoštevalo se je tudi to, da se mesarjem ena tretjina špeha zapleni. — Novih prošenj, naj se jih uvrsti v ubožno akcijo, je došlo 500. Oršek bo o tem sklepal v ponedeljek. — Opozarjalo se je, da naj se policijsko ravnateljstvo opozori, naj svoje organe pouči, kaj se sme zapleniti in kaj ne, da ne bodo zaplenjali stvari, ki niso pod zaporo. Tudi občinstvo naj se o tem pouči, maksimalne cene naj se na večkrat objavijo. Prošilo se je tudi, naj bi policija iz v o z strožje nadzirala. Urad za pritožbe posluje vsak delavnik od 3 do 5. ure popoldne v javnem uradu.

Iz Katoliško društvo za delavke priredi v nedeljo, dne 17. decembra v prostorih »Šentjakobskega prosvetnega društva« društveno predavanje. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Predava stolni vikar č. g. Matija Škrbec.

Iz Kako so pričeli v drugih mestih skrbeti za mleko. Mesto Bonn na Nemškem je nakupilo za 135.000 mark krav, da odpomore pomanjkanju mleka. Mesto Gradec namerava nakupiti 100 krav. Ali bi ne mogla Ljubljana dobiti od vojaštva ali od dež. mesta za nakup živine vsaj za nekaj časa primerno število krav, da se odpomore najnujnejšim potrebam?

Iz Selitev aprovizacijske pisarne za kruh, moko itd. Aprovizacijska pisarna za kruh, moko, fižol, zdrob itd. (referent ravnatelj Trdina) se preseli iz mestnega magistrata na Poljansko cesto št. 13, I. nadst. Od 18. decembra 1916 poslujejo torej vsi referenti v aprovizacijskih zadevah na Poljanski cesti

št. 13. Moka pa se bo še v nadalje nakazovala v mestni posvetovalnici na magistratu, in sicer vsak torek od 9. do 11. ure. Za trgovce in peke se bo de dan nakazovanja objavil vsak teden posebej.

Iz Društvo »Dobrodelnost« prosi tem potom najljubše vse naše p. n. dame, gospe in gospodične, katere bi hotele prevzeti kaj dela za naše sirotice, da se naj blagovolijo zglasiti v nedeljo, dne 17. t. m., od 10—11. ure popoldne, ali pa ob delavnikih v naši pisarni, Kolodvorska ulica 35. Od blagih dobrotnikov smo prejeli več stvari, katere bo treba sešiti, nekaj tudi še zakrpati, oprati, potem pa vse zlikati; ker je Božič že blizu, dela pa še obilo, prosimo, da bi se oglasilo kar največ naših požrtvovalnih gospej in gospodičen, ki bi to delo prevzele. Ob enem ponavljamo že na tem mestu objavljeno prošnjo do vseh dobrih src, da bi darovali za naše uboge sirotice tudi kaj sadja — svežega kot suhega in drugih primernih reči, vsak najmanjši dar bo dobrodošel!

Iz Ljubljansko dnevno zavetišče se otvori v torek, dne 19. t. m. ob osmih zjutraj. Svoje bavišne prostore in kuhinjo ima v baraki Kranjske stavbene družbe na Bleiweisovi cesti poleg deželnovalne palače. V zavetišče se sprejemajo samo najrevnejši šolski otroci (dečki in deklice), ki obiskujejo mestno II., III., IV. in nemško deško, šentjakobsko, mestno nemško deklisko, Lichtenthurnično in uršulinsko šolo, in sicer za zdaj le tisti, ki so bili v šolah že v začetku tekočega šolskega leta za to določeni. Z otroki naj pridejo k vpisovanju, ki se bo vršilo jutri v nedeljo, dne 17. decembra t. l. od 9. do 12. ure popoldne v zavetiškihih lokalih (vhod iz Bleiweisove ceste), starši ali njihovi namestniki ter prinese s seboj zadnje otrokovo šolsko naznanilo.

Iz Karte za kavo. Vsled ministrske naredbe z dne 24. novembra 1916, s katero se spreminja dosedanje predpise glede prometa s kavo, veljajo prvotno za čas od 29. oktobra do 23. decembra 1916 določene karte za kavo do 20. januarja 1917, tako da se zamore s temi kartami kupovati kavo do 20. januarja 1917. Nove karte za kavo se bodo izdajale za dobo od 20. januarja naprej. Prvotno za dva meseca določena množina kave mora torej zadostovati strankam do 20. januarja 1917.

Iz Železni most čez železniško progo na Dunajski cesti se je iz vojaških ozirov z železno ograjo za prehod zaprl in so se poleg tega tam postavili tudi svarilni napisi.

Iz Umrli so v Ljubljani: Vincenc Parisi, laški pešec 149. polka. — Josip Prosenec, desentnik, bivši stavec v Katoliški tiskarni. — Lucija Marolt, gostja, 67 let. — Anton Poje, tovarniški delavec, 28 let. — Štefan Zelinšek, begunec, hiralet, 48 let. — Fran Hribar, krojačev sin, 3 mesece. — Eckerhardt Klauer, nadporočnikov sin, 21 mesecev. — Fran Čotar, črnovojniški pešec. — Štefanija Mrevlje, hči begunke, 4 mesece. — Martin Mohorič, hiralet, 64 let. — Katarina Gabršček, zasebnica, 74 let.

Iz Pobegnil je deček, 12 let star, močne postave, bledega obraza, črnih las. Obleden je v rujavce zametaste hlače in siv jopič brez pokrivala. Kdor kaj ve o njem, naj naznani orožništvu ali županstvu.

Iz Prodaja moke strankam se vrši od torka 19. decembra do sobote. Na vsakih deset desnih odrezkov se dobi pol kilograma moke za kuho. En kilogram moke stane 66 vin.

Iz V samomorilnem namenu je bila pred nekaj dnevi v hotelu »Bellevue« tamošnja 26 let stara služkinja Marija Paik neko kisline iz jeze, ker jo je gospodinja obdolžila tatvine. Prepeljali so jo takoj z rešilnim vozom v tuk. dež. bolnišnico.

Iz Umrli je 16. t. m. v dež. bolnišnici Marija Škafar, 32 let stara prodajalka pri Josipini Čermak, stanujoča v Ljubljani, Usnjarska ulica št. 2.

Kronanje kralja na Ogrskem.

— Avstrijski parlament pri kronanju v Budimpešti. »Parlamets - Korrespondenz« poroča, da so 15. t. m. pod dr. Sylvestrovim predsedstvom zborovali podpredsedniki in zastopniki strank. Razpravljali so med drugim o vabilu grofa Tisze na kronanje v Budimpešti. Navzoči zastopniki meščanskih strank so izjavili, da se odzovejo vabilu in da bodo poslali 30. decembra zastopstvo poslanske zbornice v Budimpešto. Tudi gosposka zbornica bo zastopana pri kronanju v Budimpešti.

Razna poročila.

Tiralica za bivšimi hrvatskimi poslanci. Budimpešta, 14. decembra. Današnja številka budimpeštanskega policijskega lista obelodanjuje tiralice za bivšimi hrvatskimi poslanci, kateri so: Hinko Hinković, Franc Potočnjak in profesor na vseučilišču v Newyorku Drubin. Imenovani so zbežali v Italijo, odkoder so nadaljevali svoje napade na Ogrsko. Zasledujejo jih zaradi razžaljenja Veličanstva in izdaje dežele.

Razne novice.

Velik spomenik cesarju Francu Jožetu I. nameravajo postaviti pred Votivno cerkvijo na Dunaju. Spomenik naj bi bil obenem spomenik v spomin na veliko svetovno vojno.

— Pruska princezinja Joahima, žena najmlajšega sina nemškega cesarja, je danes ponoči porodila sina.

— Prepovedana poljska lista v Avstriji. Avstrijsko notranje ministrstvo je prepovedalo razširjanje poljskih listov, ki izhajata na Poznanjskem in sicer »Kuryer Poznanski« in »Dziennik Poznanski«.

Novo umetno nogo je izumil varšavski inženier Stanislav Krause. Proteza ima bistveno drugačen mehanizem nego dosedaj rabljene umetne noge. Berlinska komisija za preiskušanje protez jo je označila kot najboljšo med dosedanjimi protezami.

Vojni čevlji na Danskem. Danski ministrski predsednik je nedavno na nekem javnem zborovanju izjavil, da bo vlada spričo pomanjkanja usnja skrbela za to, da se uvedejo na Danskem dobri, trpežni enotni čevlji za moške, ženske in otroke; čevljem se določijo primerne najvišje cene.

Ženska — izumiteljica novega bojnega orožja. Moškim grozi resnično čimdalje hujša konkurenca. Doslej je imel »krepiki spola« žalostno prednost, da je izumil različna morilna sredstva, orožje i. dr. Sedaj, v dobi enakopravnosti, pa se je našla tudi ženska, gospa Ida Böhmova, doma iz Gröbeja ob Labi, ki je sestavila čudovito bombo.

— Krompir na Nemškem. Nemški listi poročajo: Letos se je predelalo na Nemškem za več kot polovico krompirja manj kakor lani. Leta 1915. ga je bilo 50 milijonov ton, letos pa le 21 milijonov ton. Vsled tega je bilo treba znižati dnevno množino krompirja na maksimalno $\frac{3}{4}$ funta (375 g) za osebo. S 1. januarjem se krompir tudi ne bo več primešaval kruhu, nadomestila ga bodo z ječmenom ter vsled tega še bolj reducirali produkcijo piva. Vojaški krogi se resno bavijo z načrtom vpejljati na vsem Nemškem prisilno in enotno in skupno prehrano prebivalstva.

Za Božič in novo leto: Vojaške narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 vin., v plačilo 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fr. Marolt, Ljubljana.

Čezmerna občutljivost vratu proti nizlemu zraku je le posledica pomanjkljivega kroženja krvi. Takozvano utrjenje vratu proti vplivom mraza temelji na oživilju krvnega dotoka k vsem organom vratu in grla. To utrjenje dosežemo z zunanjim vribavanjem in z izpiranjem vratu s Fellerjevim osvežujočim in oživljuječim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa-Fluid«. Uporaba tega bol lajšajočega in slez razkrajajočega domačega sredstva je najboljšo sredstvo proti boleznim vsled prehlajenja vratu. Predvojen cene. 12 steklenic za 6 kron tega izbornega domačega sredstva pošljite na vse strani franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134 (Hrvatsko). Pri boleznih vsled prehlada zelo ugodno vpliva pospešena izmenjava snovi. Kdor torej trpi na zapečenosti in zaprtju, naj jemlje Fellerjeve mlo odvajajoče Rhabarbara kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. 6 skatelj stane 4 K 40 vin. franko in se priporoča, da naročite ti dve obe izborni domači sredstvi, da sta v slučaju potrebe takoj vedno pri rokah. Kot dodatek k za voju Fellerjev mentolov črtnik proti migreni 1 K in vedno zanesljivo sredstvo proti kurjim ocosom: Fellerjev »obliž za turiste« z zn. »Elsa« po 1 K in 2 K sta večkrat v veliko korist. (s)

Prodasta se

2955

dve kobili

„Fuksi“ in „Mladi“, ena breja, druga ne in telica za rejo. — Več se izve pri ŽABJEKU, Poljanska cesta 55, Ljubljana.

Občanom Dornberškim!

V oglasu, ki je izšel v št. 283 »Slovenca« od dne 11. decembra, je vsled nesporazuma napačno naveden sedež županstva. V vseh tam navedenih zadevah naj se občani tudi naprej obračajo na županstvo v Dornbergu, pošta Rihenberg. Ker je koristi občanov le tako mogoče varovati, če županstvo in zaupniki na mestu ostanejo, se bo tako dogovorno s c. kr. glavarstvom tudi zgodilo, tembolj ker treba izvršiti najnujnejša dela v vinogradih, da se ti za bodočnost ohranijo. Pozdrav vsem soobčanom!

Županstvo Dornberg, pošta Rihenberg.

Josip Mrevlje,
župan.

Jožef Saksida,
podžupan.

Konj naprodaj!

Proda se takoj 3 l. star konj za vožnjo pri Uršuli Svetek. Slape 16, p. Dev. Mar. Polje. 2958

+

Potrj javljam vsem, ki so ga poznali in ljubili, da je padel v noči od 6. na 7. avgusta t. l. pri Gorici moj dragi brat

Tone Vrhovec

c. kr. poročnik v rez. dom. pešp. št. 23,
v cvetni dobi 21 let.
Bodi mu ohranjen drag spomin!

V LJUBLJANI, 15. dec. 1916.

Slane Vrhovec,
sanit. praporščak.

Ivan Čučić, star 17 let, iz Vrtojbe štev. 95, je bil v vojaški (prej mestni) bolnišnici v Gorici. 6. avgusta so ga odpeljali iz Gorice v neko drugo bolnišnico.

Kdor bi vedel

kaj o njem, se prosi, da bi to naznanil njegovemu očetu Francu Čučić, Batuje, p. Crniče na Goriškem.

Nova nenošena (posebna)

vojaška obleka

srednje velikosti, zelenkasto barve, se proda.
Kje, pove uprava lista pod štev. 2930.

MAGISTER

ali

ASISTENT

dama ali gospod
se išče
za takojšnji nastop
za lekarno v

STUBICI

Ponudbe na
E. V. FELLER, ZAGREB,
Jurjevska ul. 31, Hrvatsko.

Kupi se **Kreuzov aparat** za
pôtno kopeli.

Ponudbe na upravnštvo »Slovenca«.

Išče se

postrežnica

k odrasli družini. Samo popoldne. Več se izve v upravnštvo pod št. 2961.

Prodaj 100 kg kuhanega

lanenega olja

(firneža). — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 2961.

Izurjena, izkušena

defektorica

za takojšnji nastop se išče za lekarno v STUBICI. Ponudbe na E. V. FELLER V ZAGREBU, JURJEVSKA ULICA 31, HRVATSKO.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom bolezn in smrti našega preljubega, nepozabnega brata, oziroma svaka in strica, gosoda

Ivana Gestrina

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo preblagorodnemu gospodu K. Pollaku, gg. uradnikom tvrške K. Pollak, gg. pevcem za ganljivi žalostinki, vsem darovateljem prekrasnih vencev, ter vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Globoko žalujoča rodbina Fr. Ambrožičeva.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je moj preljubi oče, gospod

Franc Makuc

trgovec in posestnik v Solkanu

previden s sv. zakramenti za umirajoče, v petek zjutraj vdan v voljo božjo star 73 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb rajnika se vrši v nedeljo pop. ob pol 4. iz deželne bolnice.

Nepozabnega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 16. decembra 1916.

Josip Makuc,
sin, sedaj na boj. v Rumuniji.

Naznanilo.

Pri meni se dobijo

nasoljena čreva

za vsakovrstne klobase.

Josip Bergman v Ljubljani
Poljanska cesta št. 87.

Perfo

Tovarna čevljev
v Trzinu, Sorenjoko

Peter Kozina & Ko.
— Ljubljana. —

Triporočna olavnemu občinstvu, da se vsak posamezni preiskrbi z dobrimi usnjatimi čevlji, dokler ne poide zaloga, kajti voled pomanjkanja usnja in voled strogi ministerijelnih odredb, se je poraba usnja skrajno omejila.

2935

Zaloga: Breg 20, nasproti sv. Jakoba mosta.

Najmodernejšje oblike. - Prvo vrstne kakovosti.

C. KR. SPLOŠNA PROMETNA BANKA

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

naznanja, da obrestuje vloge na hranilne knjižice in na knjižice računa po

4%

od 1. januarja 1917 dalje.

Naprodaj je
do 100 plemenskih prascev
cena 5 do 8 K za kg žive teže.
Tudi sta naprodaj
2 konja in 1 osel.

Več se izve pri 2920 2

Vnovčevalnici za živino,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 29.

Proda se
v Kamniku hiša
enonadstropna

v kateri se je veliko let izvrševala
trgovina, z vrtom, korporacijsko pra-
vico in specerijsko opravilo. — 2949

KARL KUMER, Kamnik.

Karl Kumer, Pogačarjev trg,
Ljubljana
priporočam slav. občinstvu tu
in na deželi svojo zalogo

čebule, česnja
in limon

po najnižji dnevni ceni. 2947

Gospodinje, pozor!

Ako hočete po ceni in z malimi stroški
snežno belo prati, naročite si takoj, do-
kter je še kaj zaloge, našega šulcevega

namoestilnega mila

ki je enako in boljše kakor sedanje drago
in slabo milo. Razpošilja se poštne prosto
po povzetju za 6 K 50 in. — Blagovolite
poskusiti in ostali mi boste hvaležni
odjemalci. — Se priporoča

J. PUČKO, Sovodna 24, CELJE.

Pozor čevljarji!

Spodaj podpisani vljudno naznanjam vsem
čevljariskim mojstrom v škofjeloškem okraju,
da imam v zalogi

spodnje usnje in
podplate.

Za obilen obisk se priporoča 2946

Ivan Krašovic, strojar, Škofjaloka.

40 K nagrado

dobi, kdor preskrbi takoj uradniški begunski
družini iz Gorice nemehotano stanovanje
v mestu, obstoječe iz kuhinje, dveh sob in pri-
tikline v svrhu pošiljanja otrok v šolo. Ponudbe
na upravo tega lista pod »Usmiljenje 2933«.

Proda se
skoro nov pisalni stroj

Naslov pove uprava Slovenca pod št.
2891

G. F. Jurásek

vlastoval glasovirjev in vgo. ac. glasbi

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izpo-
sejalnica gla-
sovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna za-
mena in desetletno jamstvo. Spec. etni zavod
za vglasevanje ter popravila vseh glasbil.
Vglasevalci v »Glasbeni matiči« ter v vseh
slovenskih zavodih

Zamaške

neve in stare kupi vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta št. 13
pri »Figovcu«

se priporoča slav. cerkvenim
pred tolništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakov stnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za stekla sivo v igračah in
navadni ornamenti, stavbo
ter portalno steklarstvo —
Za oga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirnov za podobe
itd. — Narisi in proračuna. na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

Božič 1916.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da
sem posebno ugodno nakupil veliko množino
juvelir, zlatnine, srebrnine in vse tolev pro-
vrstnih tovarnah.

Vsled tega prosim velecenjene odjemalce,
da si pri nakupu božičnih daril ogledajo oso-
bito briljantne predmete ter se prepričajo o njih
najboljši kakovosti.

V nadi, da mi bo mogoče kot strokovnjaku
vsakogar kar najboljše postreči, se najvljudneje
priporočam

velespoštovanjem

Lud. Černe
juvelir

Ljubljana,

Wolfova ulica št. 3

Zaloge v Ljubljani:

A. Šerabon in Julius Elbert.

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. Fide-
lajša bol pri vseh zobeh kakor tudi
pri najrdovrat. revnini. zobnih bole-
činah, kjer so odredila vsa sredstva. Pri
neuspehu donar nazaj! Cena K. 150.
3 tube K. 45, 6 tube K. 550. — Nikake
zobne praline več. Snežno bele zobe
dosežete z ELTA zobnim tlakom. Takojšnji učinek. Cena
K. 2, 3 st. K. 5. Remény, Kassa, I. post. pr. 12-7. 42 Ogrsko

Prazne ureče

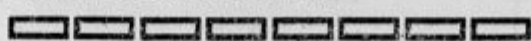
vsake vrste in v vsaki množini
kupi in plača po najvišjih cenah
trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj,
Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po
najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2383

Orehov les v hloh, in
Kostanjev les v polenih
in hloh
2407 **kupim**

vsako vagonsko množino po najvišji
dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana,
Marije Terezije cesta 13.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnatih portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki fo-
tografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Od visoke c. kr. deželne vlade za Kranjsko z odlokom dne 9. oktobra
1916, št. 30.912,

koncesijonirana pisarna za revizijo
voznih listov ter reklamacijskih in
tarifnih pojasnil,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 29.

Uradne ure: dopoldne od 1/2 9. — 1/2 12. ure,
popoldne od 1/2 3. — 1/2 6. ure, razven nedelje in praznikov.

V revizijo izročeni vozni listi se pregledujejo točno in s
strogo pahljivostjo. 2751 **Honorar nizek.**

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem

kavarno „MERKUR“

Zidovska sieza št. 4

na novo preuredila ter uredila tudi posebno častniško sobo in zagotav-
ljam točno postrežbo ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

Marija Izlakar.

2 litra namiznega olja za K 2.40

si na najpriprost. način in brez nadaljnih stroškov pripraviš, če kupiš zavitek
== izbranega prvovrstnega ==

Islandskega mahu K 2.40.

Za različne salate (zeljate, krompir, fižolove, mešane itd.) je to olje
okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh re-
stauracijah in hotelih. Isto ima blagodejen vpliv na človeški organizem
ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu. —

Posamezni zavitek velja po pošti poslan K 280; jamči se samo za
rekomandirano pošiljatev, ki velja 25 v več.

M. ŠPENKO, prodaja moke in „Islandskega mahu“ v Ljubljani Kopitarjeva ul.
naspr. „Kat. Tiskarne“, za ljubljanske odjem. odprto vsak delavnik od 8. do 11. ure dopoldne.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. ŠARC, lastnica JADVIGA ŠARC

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

nudi se prilagodit za dobri in ceni nakup:

rjuh
brisalk
prtov
prtičev
brisac

svicarska vezanina

Zimsko perilo za vojake.

odejnih rjuh
blazin
pern. blazin
pernic
žepnih robcev

Fina božična darila

briljanti	zapestnice	prstani
obeski	uhani	veržice
ure z p. st.	zavr. verž.	zapone
bril. uhani	„Union“-ure	brilj. prstani
Eterna	Schiffhauser	Omega

Otvoritev

Nova trgovina

na proti glavne pošte

F. ČUDEN SIN, Ljubljana, speciala trgovina zlatnine, ur in srebrnine.

Za

OREHOVE

ter javorove, češnjeve
in macesnove, esenove,

HLODE

plačuje vedno najvišje cene in sprejema
pismene ponudbe z navedbo množine lesa
PETER ANGELO,
žaga, Seebach pri Beljaku, poprej Ljubljana

Kranjska deželna banka

sprejema prijave na

peto 5½% avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

I. 40 letno 5% amortizacijsko državno posojilo, za K 100 nominale
92 kron.

II. 5% dne 1. junija 1922 povračljivi državnozakladni listi v zneskih najmanj po K 1.000, za K 100 nominale
96 kron.

V svrhu podpisovanja vojnega posojila daje banka hipotekarna in komunalna posojila.

Tehnična pisarna

2780

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

KOSTANJEV LES

plačuje vedno najvišje cene in sprejema pismene ponudbe z navedbo množine lesa in cene

JOSIP KRALJ

Ljubljana, Franca Josipa cesta 7.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022 76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432 232 66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **VOJNO ZAVAROVANJE**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastopni in poštine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Baržun.

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skaberné

veletrgovina z manufakturnim blagom

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa . . .	300.000	in	500.000	kron
Turških srečk . . .	200.000, 400.000	in	200.000	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880 . . .	90.000	in	90.000	frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1889 . . .	60.000	in	100.000	kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3,230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju nezrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

ILIRŠKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 1.

sprejema priglaske na

peto 5½%-no avstr. vojno posojilo

I. štiridesetletno davka prosto 5½%-no amortizacijsko državno posojilo à 92-50% za 100 K nom.

II. davka proste 5½%-ne, dne 1. junija 1922 vračljive državne zakladnice à 96-50% za 100 K nom.

po originalnih pogojih. — Podpisovanje se vrši od 20. novembra do 16. decembra 1916.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 33 podružnic, Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital 60.000.000 K Reserve 17.000.000 K

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih prejalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. novembra 1916 à 143.241.140.-.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

100 litrov domače pijače
nove, slastne in zelo gaseče si lahko vsak sam napravi z majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškatni broševce, poprovi metovec, pomarančevce, prvecevec, višnovec. Ne uspeh izli. Ta doma. pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča, naste rumna ali zganja. Sestavine z dat. davod. stanejo 10 K franko po povzetju. Za ekonomije, tvojice, voja. gospe, delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delava svoji in ne upnati in njegova delam. nič ne trpi.
Jan. Grollich, Engel-Drogerie, Brno 642, Moravsko

500K
Kia-Balsam.
Vam plačam, »ko Vag. kurjih oč« bradav c in trde kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi.
Cena ločku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončk. v K 6-50. Stotine zahvalne in priznane. Kemény, Kaschau (Gassa) L, poštni predal 12 42 Ogrsko. 2631

Štambilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Dverni trg št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Vojna zapestna ura
netanjno regul. in re. pda. Nikol ali jeklo K 12—16—20—24—28—32—36—40—44—48—52—56—60—64—68—72—76—80—84—88—92—96—100—104—108—112—116—120—124—128—132—136—140—144—148—152—156—160—164—168—172—176—180—184—188—192—196—200—204—208—212—216—220—224—228—232—236—240—244—248—252—256—260—264—268—272—276—280—284—288—292—296—300—304—308—312—316—320—324—328—332—336—340—344—348—352—356—360—364—368—372—376—380—384—388—392—396—400—404—408—412—416—420—424—428—432—436—440—444—448—452—456—460—464—468—472—476—480—484—488—492—496—500—504—508—512—516—520—524—528—532—536—540—544—548—552—556—560—564—568—572—576—580—584—588—592—596—600—604—608—612—616—620—624—628—632—636—640—644—648—652—656—660—664—668—672—676—680—684—688—692—696—700—704—708—712—716—720—724—728—732—736—740—744—748—752—756—760—764—768—772—776—780—784—788—792—796—800—804—808—812—816—820—824—828—832—836—840—844—848—852—856—860—864—868—872—876—880—884—888—892—896—900—904—908—912—916—920—924—928—932—936—940—944—948—952—956—960—964—968—972—976—980—984—988—992—996—1000—1004—1008—1012—1016—1020—1024—1028—1032—1036—1040—1044—1048—1052—1056—1060—1064—1068—1072—1076—1080—1084—1088—1092—1096—1100—1104—1108—1112—1116—1120—1124—1128—1132—1136—1140—1144—1148—1152—1156—1160—1164—1168—1172—1176—1180—1184—1188—1192—1196—1200—1204—1208—1212—1216—1220—1224—1228—1232—1236—1240—1244—1248—1252—1256—1260—1264—1268—1272—1276—1280—1284—1288—1292—1296—1300—1304—1308—1312—1316—1320—1324—1328—1332—1336—1340—1344—1348—1352—1356—1360—1364—1368—1372—1376—1380—1384—1388—1392—1396—1400—1404—1408—1412—1416—1420—1424—1428—1432—1436—1440—1444—1448—1452—1456—1460—1464—1468—1472—1476—1480—1484—1488—1492—1496—1500—1504—1508—1512—1516—1520—1524—1528—1532—1536—1540—1544—1548—1552—1556—1560—1564—1568—1572—1576—1580—1584—1588—1592—1596—1600—1604—1608—1612—1616—1620—1624—1628—1632—1636—1640—1644—1648—1652—1656—1660—1664—1668—1672—1676—1680—1684—1688—1692—1696—1700—1704—1708—1712—1716—1720—1724—1728—1732—1736—1740—1744—1748—1752—1756—1760—1764—1768—1772—1776—1780—1784—1788—1792—1796—1800—1804—1808—1812—1816—1820—1824—1828—1832—1836—1840—1844—1848—1852—1856—1860—1864—1868—1872—1876—1880—1884—1888—1892—1896—1900—1904—1908—1912—1916—1920—1924—1928—1932—1936—1940—1944—1948—1952—1956—1960—1964—1968—1972—1976—1980—1984—1988—1992—1996—2000—2004—2008—2012—2016—2020—2024—2028—2032—2036—2040—2044—2048—2052—2056—2060—2064—2068—2072—2076—2080—2084—2088—2092—2096—2100—2104—2108—2112—2116—2120—2124—2128—2132—2136—2140—2144—2148—2152—2156—2160—2164—2168—2172—2176—2180—2184—2188—2192—2196—2200—2204—2208—2212—2216—2220—2224—2228—2232—2236—2240—2244—2248—2252—2256—2260—2264—2268—2272—2276—2280—2284—2288—2292—2296—2300—2304—2308—2312—2316—2320—2324—2328—2332—2336—2340—2344—2348—2352—2356—2360—2364—2368—2372—2376—2380—2384—2388—2392—2396—2400—2404—2408—2412—2416—2420—2424—2428—2432—2436—2440—2444—2448—2452—2456—2460—2464—2468—2472—2476—2480—2484—2488—2492—2496—2500—2504—2508—2512—2516—2520—2524—2528—2532—2536—2540—2544—2548—2552—2556—2560—2564—2568—2572—2576—2580—2584—2588—2592—2596—2600—2604—2608—2612—2616—2620—2624—2628—2632—2636—2640—2644—2648—2652—2656—2660—2664—2668—2672—2676—2680—2684—2688—2692—2696—2700—2704—2708—2712—2716—2720—2724—2728—2732—2736—2740—2744—2748—2752—2756—2760—2764—2768—2772—2776—2780—2784—2788—2792—2796—2800—2804—2808—2812—2816—2820—2824—2828—2832—2836—2840—2844—2848—2852—2856—2860—2864—2868—2872—2876—2880—2884—2888—2892—2896—2900—2904—2908—2912—2916—2920—2924—2928—2932—2936—2940—2944—2948—2952—2956—2960—2964—2968—2972—2976—2980—2984—2988—2992—2996—3000—3004—3008—3012—3016—3020—3024—3028—3032—3036—3040—3044—3048—3052—3056—3060—3064—3068—3072—3076—3080—3084—3088—3092—3096—3100—3104—3108—3112—3116—3120—3124—3128—3132—3136—3140—3144—3148—3152—3156—3160—3164—3168—3172—3176—3180—3184—3188—3192—3196—3200—3204—3208—3212—3216—3220—3224—3228—3232—3236—3240—3244—3248—3252—3256—3260—3264—3268—3272—3276—3280—3284—3288—3292—3296—3300—3304—3308—3312—3316—3320—3324—3328—3332—3336—3340—3344—3348—3352—3356—3360—3364—3368—3372—3376—3380—3384—3388—3392—3396—3400—3404—3408—3412—3416—3420—3424—3428—3432—3436—3440—3444—3448—3452—3456—3460—3464—3468—3472—3476—3480—3484—3488—3492—3496—3500—3504—3508—3512—3516—3520—3524—3528—3532—3536—3540—3544—3548—3552—3556—3560—3564—3568—3572—3576—3580—3584—3588—3592—3596—3600—3604—3608—3612—3616—3620—3624—3628—3632—3636—3640—3644—3648—3652—3656—3660—3664—3668—3672—3676—3680—3684—3688—3692—3696—3700—3704—3708—3712—3716—3720—3724—3728—3732—3736—3740—3744—3748—3752—3756—3760—3764—3768—3772—3776—3780—3784—3788—3792—3796—3800—3804—3808—3812—3816—3820—3824—3828—3832—3836—3840—3844—3848—3852—3856—3860—3864—3868—3872—3876—3880—3884—3888—3892—3896—3900—3904—3908—3912—3916—3920—3924—3928—3932—3936—3940—3944—3948—3952—3956—3960—3964—3968—3972—3976—3980—3984—3988—3992—3996—4000—4004—4008—4012—4016—4020—4024—4028—4032—4036—4040—4044—4048—4052—4056—4060—4064—4068—4072—4076—4080—4084—4088—4092—4096—4100—4104—4108—4112—4116—4120—4124—4128—4132—4136—4140—4144—4148—4152—4156—4160—4164—4168—4172—4176—4180—4184—4188—4192—4196—4200—4204—4208—4212—4216—4220—4224—4228—4232—4236—4240—4244—4248—4252—4256—4260—4264—4268—4272—4276—4280—4284—4288—4292—4296—4300—4304—4308—4312—4316—4320—4324—4328—4332—4336—4340—4344—4348—4352—4356—4360—4364—4368—4372—4376—4380—4384—4388—4392—4396—4400—4404—4408—4412—4416—4420—4424—4428—4432—4436—4440—4444—4448—4452—4456—4460—4464—4468—4472—4476—4480—4484—4488—4492—4496—4500—4504—4508—4512—4516—4520—4524—4528—4532—4536—4540—4544—4548—4552—4556—4560—4564—4568—4572—4576—4580—4584—4588—4592—4596—4600—4604—4608—4612—4616—4620—4624—4628—4632—4636—4640—4644—4648—4652—4656—4660—4664—4668—4672—4676—4680—4684—4688—4692—4696—4700—4704—4708—4712—4716—4720—4724—4728—4732—4736—4740—4744—4748—4752—4756—4760—4764—4768—4772—4776—4780—4784—4788—4792—4796—4800—4804—4808—4812—4816—4820—4824—4828—4832—4836—4840—4844—4848—4852—4856—4860—4864—4868—4872—4876—4880—4884—4888—4892—4896—4900—4904—4908—4912—4916—4920—4924—4928—4932—4936—4940—4944—4948—4952—4956—4960—4964—4968—4972—4976—4980—4984—4988—4992—4996—5000—5004—5008—5012—5016—5020—5024—5028—5032—5036—5040—5044—5048—5052—5056—5060—5064—5068—5072—5076—5080—5084—5088—5092—5096—5100—5104—5108—5112—5116—5120—5124—5128—5132—5136—5140—5144—5148—5152—5156—5160—5164—5168—5172—5176—5180—5184—5188—5192—5196—5200—5204—5208—5212—5216—5220—5224—5228—5232—5236—5240—5244—5248—5252—5256—5260—5264—5268—5272—5276—5280—5284—5288—5292—5296—5300—5304—5308—5312—5316—5320—5324—5328—5332—5336—5340—5344—5348—5352—5356—5360—5364—5368—5372—5376—5380—5384—5388—5392—5396—5400—5404—5408—5412—5416—5420—5424—5428—5432—5436—5440—5444—5448—5452—5456—5460—5464—5468—5472—5476—5480—5484—5488—5492—5496—5500—5504—5508—5512—5516—5520—5524—5528—5532—5536—5540—5544—5548—5552—5556—5560—5564—5568—5572—5576—5580—5584—5588—5592—5596—5600—5604—5608—5612—5616—5620—5624—5628—5632—5636—5640—5644—5648—5652—5656—5660—5664—5668—5672—5676—5680—5684—5688—5692—5696—5700—5704—5708—5712—5716—5720—5724—5728—5732—5736—5740—5744—5748—5752—5756—5760—5764—5768—5772—5776—5780—5784—5788—5792—5796—5800—5804—5808—5812—5816—5820—5824—5828—5832—5836—5840—5844—5848—5852—5856—5860—5864—5868—5872—5876—5880—5884—5888—5892—5896—5900—5904—5908—5912—5916—5920—5924—5928—5932—5936—5940—5944—5948—5952—5956—5960—5964—5968—5972—5976—5980—5984—5988—5992—5996—6000—6004—6008—6012—6016—6020—6024—6028—6032—6036—6040—6044—6048—6052—6056—6060—6064—6068—6072—6076—6080—6084—6088—6092—6096—6100—6104—6108—6112—6116—6120—6124—6128—6132—6136—6140—6144—6148—6152—6156—6160—6164—6168—6172—6176—6180—6184—6188—6192—6196—6200—6204—6208—6212—6216—6220—6224—6228—6232—6236—6240—6244—6248—6252—6256—6260—6264—6268—6272—6276—6280—6284—6288—6292—6296—6300—6304—6308—6312—6316—6320—6324—6328—6332—6336—6340—6344—6348—6352—6356—6360—6364—6368—6372—6376—6380—6384—6388—6392—6396—6400—6404—6408—6412—6416—6420—6424—6428—6432—6436—6440—6444—6448—6452—6456—6460—6464—6468—6472—6476—6480—6484—6488—6492—6496—6500—6504—6508—6512—6516—6520—6524—6528—6532—6536—6540—6544—6548—6552—6556—6560—6564—6568—6572—6576—6580—6584—6588—6592—6596—6600—6604—6608—6612—6616—6620—6624—6628—6632—6636—6640—6644—6648—6652—6656—6660—6664—6668—6672—6676—6680—6684—6688—6692—6696—6700—6704—6708—6712—6716—6720—6724—6728—6732—6736—6740—6744—6748—6752—6756—6760—6764—6768—6772—6776—6780—6784—6788—6792—6796—6800—6804—6808—6812—6816—6820—6824—6828—6832—6836—6840—6844—6848—6852—6856—6860—6864—6868—6872—6876—6880—6884—6888—6892—6896—6900—6904—6908—6912—6916—6920—6924—6928—6932—6936—6940—6944—6948—6952—6956—6960—6964—6968—6972—6976—6980—6984—6988—6992—6996—7000—7004—7008—7012—7016—7020—7024—7028—7032—7036—7040—7044—7048—7052—7056—7060—7064—7068—7072—7076—7080—7084—7088—7092—7096—7100—7104—7108—7112—7116—7120—7124—7128—7132—7136—7140—7144—7148—7152—7156—7160—7164—7168—7172—7176—7180—7184—7188—7192—7196—7200—7204—7208—7212—7216—7220—7224—7228—7232—7236—7240—7244—7248—7252—7256—7260—7264—7268—7272—7276—7280—7284—7288—7292—7296—7300—7304—7308—7312—7316—7320—7324—7328—7332—7336—7340—7344—7348—7352—7356—7360—7364—7368—7372—7376—7380—7384—7388—7392—7396—7400—7404—7408—7412—7416—7420—7424—7428—7432—7436—7440—7444—7448—7452—7456—7460—7464—7468—7472—7476—7480—7484—7488—7492—7496—7500—7504—7508—7512—7516—7520—7524—7528—7532—7536—7540—7544—7548—7552—7556—7560—7564—7568—7572—7576—7580—7584—7588—7592—7596—7600—7604—7608—7612—7616—7620—7624—7628—7632—7636—7640—7644—7648—7652—7656—7660—7664—7668—7672—7676—7680—7684—7688—7692—7696—7700—7704—7708—7712—7716—7720—7724—7728—7732—7736—7740—7744—7748—7752—7756—7760—7764—7768—7772—7776—7780—7784—7788—7792—7796—7800—7804—7808—7812—7816—7820—7824—7828—7832—7836—7840—7844—7848—7852—7856—7860—7864—7868—7872—7876—7880—7884—7888—7892—7896—7900—7904—7908—7912—7916—7920—7924—7928—7932—7936—7940—7944—7948—7952—7956—7960—7964—7968—7972—7976—7980—7984—7988—7992—7996—8000—8004—8008—8012—8016—8020—8024—8028—8032—8036—8040—8044—8048—8052—8056—8060—8064—8068—8072—8076—8080—8084—8088—8092—8096—8100—8104—8108—8112—8116—8120—8124—8128—8132—8136—8140—8144—8148—8152—8156—8160—8164—8168—8172—8176—8180—8184—8188—8192—8196—8200—8204—8208—8212—8216—8220—8224—8228—8232—8236—8240—8244—8248—8252—8256—8260—8264—8268—8272—8276—8280—8284—8288—8292—8296—8300—8304—8308—8312—8316—8320—8324—8328—8332—8336—8340—8344—8348—8352—8356—8360—8364—8368—8372—8376—8380—8384—8388—8392—8396—8400—8404—8408—8412—8416—8420—8424—8428—8432—8436—8440—8444—8448—8452—8456—8460—8464—8468—8472—8476—8480—8484—8488—8492—8496—8500—8504—8508—8512—8516—8520—8524—8528—8532—8536—8540—8544—8548—8552—8556—8560—8564—8568—8572—8576—8580—8584—8588—8592—8596—8600—8604—8608—8612—8616—8620—8624—8628—8632—8636—8640—8644—8648—8652—8656—8660—8664—8668—8672—8676—8680—8684—8688—8692—8696—8700—8704—8708—8712—8716—8720—8724—8728—8732—8736—8740—8744—8748—8752—8756—8760—8764—8768—8772—8776—8780—8784—8788—8792—8796—8800—8804—8808—8812—8816—8820—8824—8828—8832—8836—8840—8844—8848—8852—8856—8860—8864—8868—8872—8876—8880—8884—8888—8892—8896—890